

ТҮРКИЯДАҒЫ ТАРТЫСТЫ САЙЛАУ

3

ТРАНСКАСПИЙ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КӨЛІК БАҒЫТЫ

Шығыс пен Батыс арасын
жалғайтын алтын көпірге
айналады

3

ОРАЗА ЖӘНЕ БАЛА

Мектеп жасындағы
жеткіншектердің ауыз
бекітуіне көзқарасыңыз
қандай?

11

БІЗ БІРГЕМІЗ!

Алматыда су тасқынынан зардап шеккен өңірлерге гуманитарлық көмек
қабылдайтын пункт ашылды

Үйлерін қызыл су басқан
өңірдегі халықтың жағдайына
Алматы халқының да алаңдап
отырған жайы бар. Тосыннан
келген табиғат апатынан
сақтандырылмаған жұртшылыққа
бұл жағдай оңайға түскен жоқ,
әрине.

Құралай
ИМАНБЕКҚЫЗЫ

Десек те, біздің бойымызда қиналғанға
демеу, жығылғанға тіреу, сүрінгенге сүйеу
секілді ата-баба қанымен дарыған қасиет
бар. Мұндай адамдық пен адамгершіліктің
асқар шыңына балайтын құндылықты қала
халқы да жоғары бағалайды. Сондықтан
қасиетті Рамазан айында алматылықтар да
су тасқынынан зардап шеккен ағайынға кө-
мек көрсетуге әзір.

Мәселе тек ақшалай көмек көрсетуде
емес, мұқтаж жандарға заттай да қолұшын
беруге болады. Егер жүрегіңіз мейірімге,
жаныңыз жақсылық жасауға дайын болса,
Алматыдағы су тасқынынан зардап шеккен-
дерге арналған гуманитарлық көмек қабыл-
дау пунктіне келіңіз.

Пункт Алмалы ауданының комьюнити-
орталығында ашылған. Гуманитарлық кө-
мек мына тізім бойынша қабылданады:

– азық-түлік;
– ауызсу;
– медициналық препараттар және меди-
циналық керек-жарақтар;
– киім (жылы киім, аяккиім, іш киім,
шұлық және т.б.);
– заттар (көпелер, ұйықтайтын сөмке-
лер, жастықтар және басқалар);
– шаруашылық тауарлары (шатырлар,
карематтар, термостар, шамдар, пауэрбанк-

тер, шәйнектер, балалар ыдыстары, емізік-
тер, т.б.);
– гигиена құралдары (жөргектер, әйел-
дер гигиенасы, сабын, тіс пастасы, сусабын-
дар, майлықтар, дәретхана қағазы, жуғыш
заттар және басқалар).
Мекенжайы: Байтұрсынов көшесі, 22/1.
Қабылдау уақыты: 10.00-ден 19.00-ге дейін.
Байланыс нөмірлері: +7 747 821 64 78;
7 747 540 01 40.

Almaty AQSHAMY

Газет 1988 жылдың 1 шілдесінен бастап шығады | №26-27 (6478) 2 сәуір, сөйсенбі, 2024 жыл. | www.almaty-akshamy.kz

Қасым-Жомарт ТОҚАЕВ:

ЗАРДАП ШЕККЕНДЕРГЕ БАРЛЫҚ КӨМЕК КӨРСЕТІЛЕДІ

Мемлекет басшысы Республикалық штабтың отырысын өткізді

Коллажды жасаған Нұрболсын ӨРІСҰЛЫ.

Еліміздің бірқатар өңірі су тасқынынан ауыр зардап шегуде. Батыс Қазақстан, Ақтөбе, Ақмола, Қостанай, Шығыс Қазақстан, Ұлытау, Абай облыстарында су тасқынына байланысты төтенше жағдай жарияланды. 30 сәуір күні Ақордада шұғыл кеңес өткізіп, дағдарысты еңсеруге нақты тапсырмалар берілді. Осыдан кейін Республикалық штаб құрылып, оған Премьер-министр Олжас Бектенов жетекшілік етті. 1 сәуірде өткен Республикалық штаб отырысында Президент Қасым-Жомарт Тоқаев биылғы су тасқыны ауқымы жағынан соңғы 30 жылдағы ең ірі су тасқыны саналған 2012 және 2017 жылдардағы деңгейден әлдеқайда асып түскенін мәлімдеді. Әрі апатқа қарсы шаралардың ең басты міндеті адам шығынына жол бермеу деп тапсырды.

2

Алматы қаласы бойынша
ауа райы болжамы
(бүгін және ертең)

2.04.2024

Түнде:

+2+4 °C
Көшпелі бұлтты,
жауын-шашынсыз.

Күндіз:

+13+15 °C
Көшпелі бұлтты,
жауын-шашынсыз.

Желдің жылдамдығы:
3-8 м/с

3.04.2024

Түнде:

+5+7 °C
Көшпелі бұлтты,
жауын-шашынсыз.

Күндіз:

+12+14 °C
Көшпелі бұлтты, кей уақытта
жаңбыр, найзағай.

Желдің жылдамдығы:
2-7, найзағай кезінде екпіні 13 м/с

www.almaty-akshamy.kz

Қасым-Жомарт ТОҚАЕВ:

ЗАРДАП ШЕККЕНДЕРГЕ БАРЛЫҚ КӨМЕК КӨРСЕТІЛЕДІ

Мемлекет басшысы Республикалық штабтың отырысын өткізді

(Басы 1-бетте)

Апаттың ахуалы және қабылданған шаралар

30 наурызда Ақордада су тасқынына байланысты шұғыл отырыс өтті. Онда Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев зардап шеккен өңірлер тұрғындарына үлкен көлемде шығын келуіне байланысты өкінішін білдірді. Әрі қалыптасқан жағдайға байланысты кешірім сұрап, барлық азаматқа көмек көрсетілетінін жеткізді. Президент Үкімет пен әкімдердің жұмысы немқұрайлы болғанын, әрі кәсіби міндетіне сәйкес келмейтінін сынға алды.

Мемлекет басшысы өткізген жиында Премьер-министр төрағалық ететін Республикалық штаб құрылып, тасқынға қарсы жұмыстардың күшейтілетіні белгілі болды. Оған қоса, азаматтардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету бірінші кезектегі маңызды міндет ретінде жүктелді. Мемлекеттік құрылымдарға табиғат апаты салдарынан болған шығын көлемін анықтау және алдағы уақытта осындай апаттардың алдын алу үшін кешенді шаралар қабылдау міндеттелді.

Ахуал:

ҚР Төтенше жағдайлар министрлігі апатты жағдайдың кеше, 1 сәуірдегі түске дейінгі жалпы жағдайын мынадай мәліметтермен көрсетті:

- Ақтөбе, Қостанай, Батыс Қазақстан, Ақмола, Атырау, Қарағанды, Солтүстік Қазақстан, Түркістан, Алматы, Павлодар, Ұлытау, Абай облыстарында 12 701 адам (оның ішінде 4728-і бала) құтқарылды және эвакуацияланды.
- Ақтөбе, Батыс Қазақстан, Ақмола, Қостанай облыстарында уақытша орналастыру пункттерінде 6461 адам (2570-і бала) панауауда.
- Әуе кемелерінің көмегімен 961 адам (оның 261-і бала) эвакуацияланды.
- «Жедел желі» телефондарына 592 қоңырау келіп түскен; 20 өңірде республикалық және облыстық жедел штабтар жұмысын жалғастыруда.
- 299 жеке тұрғын үй мен 673 аула аумағынан су шығарылды. Бұл ретте 1267 жеке тұрғын үй мен 486 аула аумағы су астында қалып отыр.
- Су шайған 39 автожол, оның ішінде 1 көпір және 38 жол төсемі бақылауда.
- Батыс Қазақстан, Ақтөбе, Ақмола, Қостанай, Шығыс Қазақстан, Ұлытау, Абай облыстарында жергілікті атқарушы органдар халықпен байланыс орнатып, қажетті азық-түлік және дәрі-дәрмек қорларын құрған 53 елдімекен көлік қатынасынсыз қалды.
- Өзендер мен су қоймаларындағы су тасқыны жағдайына мониторинг жүргізілуде.
- Авариялық-құтқару жұмыстарына ТЖМ, ІІМ, ҚМ, жергілікті атқарушы органдардың, ұйымдардың 6930 адам, 1895 техника, 772 су айдау құралы және 68 жүзу құралы, 8 әуе кемесі жұмылдырылды.

Сын мен сөгіс

Ақордада өткен жиында Президент су тасқынына қарсы уақытылы шара қабылдамағаны үшін Премьер-министрдің бірінші

орынбасары Роман Склярға, Су ресурстары және ирригация министрі Нұржан Нұржігітовке қатаң сөгіс берді. Ал Ақтөбе, Қостанай, Батыс Қазақстан облыстарының әкімдеріне қызметтік міндеттеріне толық сай келмеуіне байланысты ескерту жасады. Бұдан тыс Атырау, Ақмола, Алматы, Павлодар және Абай облыстарының әкімдеріне қатаң сөгіс жарияланды.

Ақордадағы шұғыл кеңестен кейін мәлімдеме жасаған Үкімет басшысы Олжас Бектенов: «Мемлекет басшысы тарапынан барлық құзыретті органдарға тиісті тапсырма берілді. Кінәлі тұлғалардың барлығы тәртіптік жауапкершілікке тартылады. Зардап шеккен адамдарға шығынның бәрі өтеледі», – деді.

Саясаттанушылар Президент тарапынан қатаң сөгіс немесе қызметке толық сәйкес еместігі бойынша ескерту лауазымдылар арасында алдағы уақытта қызметінен кетуі мүмкін тұлғалар бар екенін айтады. Президенттің әкімдер мен үкімет жетекшілерінің жұмысына қатысты сөгісі, ескертуі нақты нені аңғартады? Бұл туралы осы материалға «Тақырыпқа орай» айдарымен берілген сарапшы пікірінен білуге болады.

Басқарудың инклюзивті жүйесі керек

2022 жылы қыркүйекте Президент өзінің халыққа Жолдауында жаңа экономикалық бағытымыз жайында: «Әділдік, инклюзивтік және үнемшілдік жаңа экономикалық бағдарымыздың өзегіне айналады», – деген болатын. Бытырғы Жолдауында бұл ұстанымды қайталай отырып: «Экономикалық саясатымыздың негізгі мақсаты еш өзгермейді. Оның мәні – сапалық және инклюзивтік тұрғыдан халықтың әл-ауқатын арттыру», – дегені бар. Иә, инклюзивтілік сақталмай экономиканы алға ілгерілету мүлде қиын шаруа. Қазіргідей

– Су тасқынынан зардап шеккен адамдарға тиісті барлық көмек көрсетілсін. Бұл мақсатқа Үкіметтің және әкімдіктердің резервін ғана емес, «Қазақстан халқына» қорының қаржысын да пайдалану қажет. Осындай жауапты сәтте еліміздегі бизнес өкілдерін халыққа қолұшын созуға шақырамын. Апаттан зардап шеккен азаматтарға және аймақтарға барынша қолдау көрсету керек. Бұл – дәл қазіргі кезеңде баршаға ортақ міндет. Қарғын судан қатты шығынға ұшыраған батыс аймақтарда ірі кәсіпорындар көп. «Самұрық-Қазына» қорына қарасты компаниялар, жер қойнауын игерушілер бар. Олар халыққа жәрдем беріп, бүлінген инфрақұрылымды қалпына келтіруге атсалысады деп сенемін, – деді Мемлекет басшысы.

ТАҚЫРЫПҚА ОРАЙ

П.ШӘМШИЕВ,
саясаттанушы:

– Бұл жерде кімге қандай тәртіптік жаза қолданылғаны маңызды. Мемлекеттік қызмет туралы заңда тәртіптік теріс қылық жасағаны үшін мемлекеттік қызметшілерге мынадай жаза түрлері қолданылады:

- 1) ескерту;
 - 2) сөгіс;
 - 3) қатаң сөгіс;
 - 4) қызметке толық сәйкес еместігі туралы ескерту;
 - 4-1) өз қызметін сайлану негізінде жүзеге асыратын мемлекеттік қызметшілерді қоспағанда, мемлекеттік лауазымын төмендету;
 - 5) атқаратын мемлекеттік лауазымынан шығару.
- Тәртіптік жаза теріс қылықтың деңгейіне қарай қолданылады. Оның деңгейі төмен болса, «ескерту» беріледі. Ал қойған міндеттерді мүлдем орындай алмаса, лауазымынан босатылады. Бұл жолы саяси мемлекеттік қызметшілер 3 деңгей бойынша жазаланды:

- Қызметтік міндеттеріне толық сай келмеуіне байланысты «ескерту»;
- Су тасқынына қарсы уақытылы шара қабылдамағаны үшін «қатаң сөгіс»;
- «Қатаң сөгіс».

Бұлардың ішінде ең ауыр жаза «Қызметтік міндеттеріне толық сай келмеуіне байланысты «ескерту» жариялау. Бұл жұмыстан шығуға біртабан жақын дегені. Демек, алдағы уақытта Ақтөбе, Қостанай және Батыс Қазақстан облыстарының әкімдері қызметтен кетуі мүмкін. Менің болжамым бойынша Асхат Шахаров, Құмар Ақсақалов және Нариман Төреғалиев басқа жұмыс қарастыра бергені жөн.

Мен жоғарыда қатаң сөгісті екі рет тектен-тек жазған жоқпын. Себебі, оның қолданылуындағы контекст екі түрлі. Президент су тасқынына қарсы уақытылы шара қабылдамағаны үшін Премьер-министрдің бірінші орынбасары Роман Склярға, Су ресурстары және ирригация министрі Нұржан Нұржігітовке қатаң сөгіс жариялады. Ал Атырау, Ақмола, Алматы, Павлодар және Абай облыстарына жай ғана «қатаң сөгіс» алды. Екі жағдайда да орташа теріс қылық жасалған. Айырмашылығы бірінші жағдайда премьердің бірінші орынбасары және министрге қолданылған жаза олардың су тасқыны бойынша үйлестіруді дұрыс жолға қоймағанын, сонымен қатар олардың жазаланған облыс әкімдеріне қарағанда жауапкершілігі жоғары екенін көрсетеді.

Екінші жағдайда, жоғарыдағы облыс әкімдері Асхат Шахаров, Құмар Ақсақалов және Нариман Төреғалиевтер секілді жұмысына салғырт қарамағанын білдіреді. Сондықтан алдағы күндері олар қызметтен кетпейді. Ақтөбе, Қостанай және Батыс Қазақстан облыстарының әкімдері қашан кетуі мүмкін деген сұрақ болуы табиғи. Мәнінше, жағдай тұрақталған соң әкімдер өз еріктерімен қызметтен кетеді.

жаһандық ықпалдастық кезеңінде бәсекеге қабілеттілікті арттыру үшін ішкі экономикалық, әлеуметтік мүддені қамтамасыз етуде де инклюзивтілік негізгі рөл ойнайды. Алайда, саяси институттардың экстрактивті болып қала беруі бұған қарама-қайшылық тудырып жатқаны су тасқыны кезінде анық байқалғандай болды.

Өңір әкімшілігі, жергілікті басқару құрылымдары қандай да бір дағдарысты шешуде икемсіздігін танытуда. Дағдарысқа қарсы шешім қабылдау мен іс-әрекет етуде жергілікті басқару құрылымдарының икемсіздігі ұдайы айтылып келе жатқан мәселе. Басқару құрылымының жоғарыдан төмен-

ге қарай құзыреті, міндеті, бюджеті мен жауапкершілігі үйлесімді бөлінбеген. Жаһандық климат өзгерісі мен өзге де сын-қатерлердің жиілеуі мемлекеттік басқарудың тіпті де инклюзивті бола түсуін талап етуде. Бұл алдағы уақытта мемлекеттік реформаның басым бағытына айналса, кез келген сын-қатерге қарсы іс-қимылдар, алдын ала шаралардың өнімділігі жоғарылай түспек.

Естай БОЖАН,
сарапшы.

САЙЛАУ – 2024

ТҮРКИЯДАҒЫ ТАРТЫСТЫ САЙЛАУ

31 наурызда Түркияда жергілікті әкімшілік билікке сайлау өтті. Сайлауда оппозициялық партия өкілдері басты қалаларда жеңіске жетті. Анкара, Стамбул және Измир қалалары елдің саяси, экономикалық және мәдени орталықтары. Онда оппозициялық «Республикалық халықтық партия» өкілдері 2019 жылғы жетістікті қайталады. Бұл жеңіс қазіргі президент Режеп Ердоғанның билігіне ауыр соққы болып тигені анық. Ендеше, сайлаудың нәтижесі алдағы президент және парламент сайлауларына қалай әсер ететіні жайлы ой өрбітсек.

ИДЕОЛОГИЯЛЫҚ ДАҒДАРЫС

Түркияның ХХІ ғасырдың басындағы саяси тарихы «ердоғанизм» ұғымымен байланысты. Ол Түркияның республика атануына әсер еткен «кемализм» ұғымымен қатар әрі қарама-қарсы қолданылады. Бүгінде саяси идеология деңгейіне жеткен саяси-әлеуметтік құбылыс.

ХХ ғасырдың басында Осман империясының үгіндісінде оның мұрагері ретінде Түркия Республикасы құрылды. Республиканың негізін Мұстафа Кемал Ататүрік қалады. Кемал Ататүрік мемлекеттік идеология ретінде кемализмді ұсынды. Иә, ол кезде бұл ұғым болған жоқ. Бұл барлық идеологияларға тән құбылыс. Марксизмнің пайда боларын Карл Маркс

білмегені секілді Ататүрік те бұдан бейхабар еді.

Кемализмнің 6 негізгі қағидасы бар:

- **Республика** – османдық абсолютті монархияға балама ретінде ұсынылды. Монархиядан айырмашылығы жоғарғы билік сайлау арқылы легитимді болады. Президент, Парламент (Мәжіліс) саяси бәсеке арқылы сайланады.

- **Национализм** – титулды ұлттық басымдығы конституцияда айқындалды.

- **Халықтық** – биліктің қайнар көзі халық дегенді білдіреді. Осы арқылы халықтық суверенитет ұғымы енгізілген.

- **Секуляризм** – мемлекет пен діннің бөлінісін көрсетеді. Яғни мемлекеттің дінге, діннің саясатқа араласуына жол берілмейді. Секуляризм «зайырлы» мемлекеттің пайда болуына әсер етті.

- Мемлекеттік реттеу немесе «этатизм» – мемлекеттің экономиканы реттеудегі рөлі жоғары болды.

- **Революция** – дәстүрлі қоғаммен күрес және еуропалық ел болуға ұмтылысты білдіреді.

«Кемализм» мемлекеттік идеология деңгейінде Конституцияда бекітілген. Бірақ Режеп Ердоғанның билікке келуі елде баламалы идеология бар екенін көрсетті. «Ердоғанизм» идеологиясының бірнеше белгілері бар:

- Президенттік институттың күшейіп, өзге билік тармақтарының әлсіреуі;

- Ислам діні ықпалының күшеюі;

- Ресми Түркия ЕО-қа мүше болуға ұмтылғанымен дәстүрлі қоғамның ықпалы күшейген.

Мұның бәрі Түркияда «кемализм» мен «ердоғанизм» арасында идеологиялық қарама-қайшылық бар екенін көрсетеді.

«ЕРДОҒАНИЗМНІҢ» СОҢЫ МА?

Режеп Ердоған 2014 жылдан бері елдің президенті. Сол жылы өткен сайлау алдыңғыларына қарағанда ерекше өтті. Оған дейін президентті парламент сайлаған. Бұл жолы алғаш рет бүкіл халық сайлады. Осы кезден бастап мемлекет парламенттік республикадан президенттікке өте бастады.

Дегенмен, Р.Ердоғанның сыртқы және ішкі саясаттағы шешімдері, қаржы-экономикалық дағдарыс оның беделін түсіруде. 2014 жылғы сайлауда ол 52%-ға, ал 2018 жылы 53%-ға жуық дауыс жинаған. Бірақ 2023 жылы жеңіске жету үшін 2 тур қажет болды. Бірінші турда 50% жеңені еңсере алмады.

Парламенттік сайлауларда Ердоғанның «Әділдік және даму» партиясы сенімді жеңіске жетіп келеді. Ұлы ұлттық мәжілісте 2002 жылдан бері билеуші партия болып саналады.

Партия/ жыл	2002	2007	2011	2015	2018	2023
«Әділдік және даму»	34,2%	46,6%	49,83%	49,50%	42,56%	52,8%

Режеп Ердоған мен оның партиясының саяси науқандағы жетістіктерін ескерсек, оппозицияның әлсіз екеніне көзіміз жетеді. Дегенмен, жергілікті әкімшілік деңгейде оппозицияның ықпалы күшеюде.

ОППОЗИЦИЯНЫҢ АРАНЫ АШЫЛДЫ

Түркияның сайлау жүйесінің бізден ерекшелігі әкімдерді халық тікелей сайлайды. 2019 жылдан бері жергілікті әкімшілік сайлауында оппозициялық «Республикалық халықтық партия» өкілдері белсенді қатысуда. Елдің ең негізгі Анкара, Стамбул және Измир қалаларында оппозициялық партияның мүшелері қатарынан екінші рет жеңіске жетуде. Атап айтар болсақ, Анкараның мэрі Мансұр Яваш, Стамбулдың мэрі Экрем Имамұлы, Измирдің мэрі Тунч Сойер өз билігін сақтап қалды. Р.Ердоған жексенбіде өткен сайлауда оларды жеңіске жетуімен құттықтады.

Осы қарқынмен кетер болса, оппозиция 2028 жылғы президент және парламент сайлауларында билікке лайықты бәсеке тудырмақ.

Пердехан
ШӘМШИЕВ,
сарапшы.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ САУДА

ТРАНСКАСПИЙ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КӨЛІК БАҒЫТЫ

Шығыс пен Батыс арасын жалғайтын алтын көпірге айналады

Еліміздің геосаяси негізде өркениеттер тоғысында орналасуы Азия мен Еуропа арасында халықаралық сауда айналымын қамтамасыз ететін бірегей логистикалық хаб ретінде орнығуда. Соңғы жылдары ұжымдық Батыстың Ресейге қарата жариялаған экономикалық санкциялары нәтижесінде Шығыс пен Еуропаны Ресей территориясынан тыс байланыстыратын баламалы тауар тасымалы жолы қалыптасты. Транскаспий халықаралық көлік бағдары (Орта дәліз деп те аталады) Батыс Қытай мен Батыс Еуропа арасын жалғап отырған бірегей, халықаралық сауда жолы. Аталмыш әлеуетті көлік бағдарының мүмкіндігі туралы 2005 жылдан бері саясаткерлер мен сарапшылар тарапынан айтылып келгенімен, соңғы жылдары жоба толықтай негізде жүзеге асуға мүмкіндік тууда. Мақаламызда «Орта дәліз» сауда жолы аясында еліміздің логистикалық әлеуеті мен болашағын сараптап көрелік.

- **Орта дәліз көлік бағыты бойынша тауар тасымалы Қытайдың батысынан Еуропаға дейін 12–15 күн аралығында тасымалданады. Жылына 10 млн тоннадан астам жүк, 200 мың контейнерге дейін тауар өткізуге әлеуетті.**

Көлік-логистика саласы – ұлттық экономикамыздың күре тамыры. Елімізде 2010 жылдан бастап ҚР көлік инфрақұрылымына 35 миллиард доллардан астам инвестиция салынды. Стратегиялық тұрғыда еліміздің логистикалық әлеуетінің артуы Қытай, Оңтүстік Азия, Ресей және Еуропа бағытында тауар тасымалын жүйелендіріп, өңірде логистикалық хаб ретінде қалыптасуға мүмкіндік береді. Транскаспий халықаралық көлік бағдары бағыты – Қытай (Ляньюньган портынан Сиань арқылы Үрімші-

ге дейін) – Қазақстан (Қорғас және Достық құрлықтық порттарынан Ақтау және Құрық порттарына дейін) – Әзербайжан (Алят порты) – Грузия (Тбилиси). Тбилисиден ары қарай жол Грузияның Поти портына және Қара теңіз арқылы Еуропа құрлығы тауар тасымалдайтын ХХІ ғасырда қайта жаңғырған Ұлы Жібек жолының баламасы.

Қалыптасқан геосаяси жағдай әлемдік тауар тасымалының қалыптасқан тізбегіне өзгерістер енгізді. Елімізге келетін импорттық тауарлардың басым бөлігі Ресей арқылы келетіндіктен, Еуропалық Одақ елдерінен келетін импорттық өнімдердің бағасы артты. Бұл ретте Қазақстан тауарлардың экспорты мен импортының баламалы жеткізу жолдарын белсенді дамытуда Транскаспий халықаралық көлік бағыты стратегиялық маңызға ие болды.

Бүгінде Каспий теңізі өңірлік

(Дереккөз: naryk.kz)

тауар тасымалы жүйесінде бірегей логистикалық хабқа айналған. Аталмыш сауда торабы Еуропа мен Қытай арасындағы тауар тасымалы үш есе қысқартты. Транскаспий халықаралық көлік бағыты бойынша 2022 жылдан тауар тасымалы көлемі екі есеге, (2022 жылы – 1,7 миллион тонна), 2023 жылы 65 пайызға артып, бүгінде 2,7 миллион тоннаға өсті. «Орталық дәліз» арқылы сауда көлемі 10 миллион тоннаға арттыру көзделіп отыр.

Болашақта Каспий айлағы арқылы Оңтүстік Кавказ, Түркияның Қазақстанмен, Орталық Азия елдерімен, ЕАЭО және Қытаймен транс аймақтық негізде тікелей сауда тасымалын қалыптастыру жоспарланған. Ұлттық Экономика министрлігінің дерегіне, Қазақстан 2030 жылға қарай Транскаспий халықаралық көлік бағыты арқылы транзит көрсеткіштерін жылына 500 мың контейнерге дейін жеткізеді.

Транскаспий халықаралық

көлік бағыты – 8 мемлекеттің аумағындағы 11 мыңнан астам шақырымға созылған жол бағыты. Қытайдың Ляньюньган портынан басталып, Еуропаға дейін созылып жатқан, ежелгі Ұлы Жібек жолының бүгінгі бағыты. Бағыт Қытай, Қазақстан, Әзербайжан, Грузия, Түркия, Украина, Польша, Румыния секілді елдерді басып өтіп, Шығыс пен Батыс арасын жалғайтын алтын көпір.

Транскаспий халықаралық көлік бағыты бойынша екі бағытта жылына 10 млн тонна тауар айналымын, 200 мың контейнерге дейін жүк тасымалын жүзеге асыруға әлеуетті. Негізгі екі сауда жолы арқылы тасымалданады. Бірінші бағыт: Ақтау/Құрық – Баку (Алят) – Әзербайжан теміржолдары – Грузия теміржолдары – Батуми/Поти порты және әрі қарай Қара теңіздегі Варна/Бургас (Болгария) немесе Констанца (Румыния). Екінші бағыт: Ақтау/Құрық – Баку (Алят) – Әзербайжан темір-

жолдары – Грузия теміржолдары (Баку–Тбилиси–Карс бағыты) арқылы Еуропа құрлығына жетеді.

2018 жылғы 12 тамызда Ақтау қаласында қол қойылған Каспий теңізінің құқықтық мәртебесі туралы конвенцияда жағалаудағы елдердің үйлесімді ынтымақтастығы мен теңіз ресурстарын ұтымды пайдаланудың іргелі қағидаттары белгіленген еді. Каспий теңізінің экономикалық әлеуетін жан-жақты дамыту бүкіл өңір үшін маңызды артуда. Транскаспий халықаралық көлік бағыты және теңіз түбімен талшықты-оптикалық байланыс желісін тарту жобалары жарқын мысалы. Жүйелі шешімдерді қажет ететін мәселелер де бар. Республикалық теміржол инфрақұрылымын, терминалдық қуаттарды қайта жаңғыртып, «тар өткелдерді» жою. Алдағы уақытта еліміз территориясы арқылы Еуропаға тікелей контейнерлік пойыздарды жіберу үшін Транскаспий бағыты Қытайдың «Бір белдеу, бір жол» жобасымен ұштасуға әлеуетті. Аталмыш жобалардың болашағы Орталық Азия мен Оңтүстік Кавказ арасында іргелі көпір ретінде күллі Батыс пен Шығыс арасын логистикалық негізде байланыстыратын болады.

Нұрболат
НЫШАНБАЕВ,
сарапшы.

ӘКІМ

Жемқорлыққа жол жоқ!

Қала әкімі Ерболат Досаев сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері жөніндегі Алматы қалалық комиссияның отырысын өткізді. Шаһар басшысының төрағалығымен өткен кеңесте қаланың Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметінің басшысы Арман Рахимов денсаулық сақтау және құрылыс саласындағы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтың алдын алу мәселелері қаралды.

Құралай
ИМАНБЕКҚЫЗЫ

Кеңесті ашқан Алматы қаласының әкімі Ерболат Досаев Мемлекет басшысының тапсырмасына сәйкес сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл шараларына ерекше көңіл бөлінетінін атады. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау жөніндегі бірлескен жұмыстың қорытындысы бойынша құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою жөніндегі жоспар әзірленіп, іске асырылуда.

Арман Рахимовтың мәліметінше, қабылданып жатқан шаралар мегаполисте сыбайлас жемқорлық қылмысын төмендетуге мүмкіндік берді. Мәселен, егер 2019–2021 жылдар аралығында қаланың денсаулық сақтау саласындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметі 36 қылмыстық істі тіркесе, соңғы екі жылда барлығы 3 қылмыстық іс тіркелген.

Қаланың Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметінің басшысы 2023 жылы қаланың қоғамдық денсаулық сақтау басқармасының қызметін сыртқы талдау нәтижесінде 18 сыбайлас жемқорлық тәуекелі анықталғанын, 20 ұсыныс енгізілгенін хабарлады. Бұған қоса, жеке медициналық ұйымдарға медициналық қызметке лицензия алу кезіндегі ықти-

мал бұзушылықтар туралы шағымдарға байланысты олардың қызметінің заңдылығына мониторинг жүргізу ұсынылды.

Алматы қаласы Қоғамдық денсаулық сақтау басқармасының басшысы Иран Ша-метев баяндағандай, медициналық қызмет көрсету сапасын арттыру үшін МӘМС жүйесінде жұмыс істейтін 147 медициналық ұйым, оның ішінде 123 жеке ұйым проактивті мониторингпен қамтылған.

Қала әкімі қоғамдық денсаулық сақтау басқармасына Медициналық және фармацевтикалық бақылау комитетінің Алматы бойынша департаментімен бірлесіп, Денсаулық сақтау министрлігіне жеке медициналық ұйымдар бойынша ұсыныстар енгізуді тапсырды. Ерболат Досаев атап өткендей, бұл жұмыстың басты мақсаты – медициналық қызметтің сапасын арттыру және қала тұрғындарының өтінішіне уақытылы ден қою.

«Құрылыс саласындағы сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою жөніндегі шаралар туралы» кеңестің екінші мәселесі бойынша Алматы әкімдігі аппаратының басшысы Бейбіт Шахановтың дерегіне, сәулет органдары жұмысының ашықтығын қамтамасыз ету және қазіргі заманғы IT шешімдерді пайдалану мен лауазымды тұлғалардың жұ-

мысын регламенттеу арқылы осы саладағы бақылауды күшейту жөнінде шаралар қабылданауда. Сондай-ақ, Ауыл шаруашылығы министрлігіне жер қатынастарын жетілдіру және теріс мақсатта пайдалану мүмкіндіктерін жою бойынша бірқатар ұсыныс енгізілді.

Кеңесті қорытындылай келе, қала әкімі Ерболат Досаев әкімдіктің жауапты бөлімшелеріне осы саладағы сыртқы талдау нәтижесі бойынша анықталған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою бойынша ұсыныстардың сапалы орындалуын қамтамасыз етуді тапсырды.

«Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау және жою, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті нығайту және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу әрбір басшының күнделікті жұмысы болуға тиіс. Ресми жұмыс әдістерінен бас тартып, халықтың наразылығын тудыратын жүйелі проблемалық мәселелерді шешу жөнінде шаралар қабылдау қажет», – деді Ерболат Досаев.

Қазіргі уақытта қалалық сыбайлас жемқорлыққа қарсы ведомство мен Алматы әкімдігі барлық салада сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша бірлескен іс-қимылдарды әзірлеп, іске асырып жатыр.

САЯХАТ

ТУРИСТЕР
КӨБЕЙЕДІ

Келер жылдың соңына таман Алматының нөмірлік қорын 1,5 есеге арттыру жоспарланып отыр.

Айнабай
МӘДИ

MasterCard дерегіне сүйенсек, биылғы бірінші жартыжылдықта Алматыдағы туристік ағын үштен бірге артады. Мегаполиске шетелдік қонақтардың қызығушылығы артқан сайын әуе компаниялар да рейстерінің аралығын қысқарту, сыйымдылығы мол ұшақтарды таңдау тәрізді шараларды қабылдау үстінде. Бұл жайында Алматы қалалық Туризм басқармасы мәлімдеді.

Мәселен, ағымдағы жылғы маусым айында Алматы әуежайының жаңа терминалының құрылысы бітелді. Соның нәтижесінде жалпы өткізу қабілеті жылына 14 млн жолаушыға дейін көбейеді. Қаламызда жыл сайын аталған саладағы ағынның артуына байланысты туристік инфрақұрылымды дамытуға да жіті көңіл бөлінетін болады.

3,2 мың бөлмелі 15 қонақүйдің құрылысы мен дизайны қолға алынды. 2025 жылдың қорытындысымен инвесторларды тұрғын үй құрылысынан қонақүйлер салуға ынталандыру арқылы нөмірлік қорды 1,5 есе, яки 17 мың нөмірге дейін ұлғайту жоспарланған.

БӘРЕКЕЛДІ!

ОҚУШЫЛАР ОЛЖАМЕН
ОРАЛДЫ

Алматылық оқушылар Халықаралық ғылым және өнертабыс байқауында жеңімпаз атанды

Алматылық оқушылар өздерінің көктемгі демалысын көңілді өткізді. Олар Халықаралық ғылым және өнертабыс байқауына қатысып, жеңімпаз атанып оралды.

Рая
ЕСКЕНДІР

Ағымдағы жылдың 22–28 наурыз күндері Тунис мемлекетінің Махдия қаласында «The International Festival Of Engineering Science And Technology In Tunisia (I-FEST – 2024)» атты халықаралық ғылым және өнертабыстар байқауы өткен еді. Әлемнің әр түркірінен келген 1500 қатысушының ішінен Алматы қаласының оқушылары үздік ондыққа еніп, алтын және қола медальдарға ие болды.

Олардың қатарында №176 мектеп-гимназияның 8-сынып оқушысы Әдия Құттығалиева алтын медальға, №12 мамандандырылған гимназияның 11-сынып оқушылары Ерден Айша мен Бақытжан Томирис қола медальға ие болды.

МӘСЛИХАТ

Қала бюджеті нақтыланды

«Достық үйінде» Алматы қаласы мәслихатының жергілікті бюджетті нақтылау жөніндегі XV сессиясы өтті.

Досбол
АТАЖАН

Депутаттар күн тәртібіндегі бірқатар түйінді мәселелерді қарады. Мәселен, мегаполис басшысының бастамасымен бюджеттің кей шығындары, атап айтқанда, фестивальдар, форумдар мен түрлі имидждік іс-шараларды өткізуге арналған шығындарды қысқарту туралы шешім қабылданды. Қосымша бөлінетін қаражаттың 60%-дан астамы даму мақсаттарына – әлеуметтік маңызы бар жобаларға бағытталатын болады.

Сессия барысында халық қалаулылары алдында аудан әкімдері мен әртүрлі салалық басқарма басшылары жергілікті бюджетке қатысты нақты жоспарларын таныстырды. Алматы қаласы Қаржы басқармасының басшысы Қанат Сухамбеков жалпы бюджетті нақтылау қаражатты ішкі қайта бөлу және 2023 жылғы бюджеттің кіріс бөлігін асыра орындау есебінен жүргізілетінін атап өтті.

Атап айтқанда, «Жайлы мектеп» Ұлттық жобасы аясында 37 100 оқушыға арналған 22 мектеп салу жұмыстары жалғасады. Жергілікті бюджеттен 13 Алматы мектебіне инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылым (жылу-сумен жабдықтау, электр қуаты) және талшықты-оптикалық байланыс желілерін салуға қаражат бөлінетін болады. Сондай-ақ, осы жылы 3 көлік-трансплантациялау торабының – «№7 қалалық аурухана» аялдамасы, Бөкейханов көшесі, 508, «Сәлем» автовокзалы, Пушкин көшесі және Райымбек даңғылы, «Саяхат» аялдамасы) құрылысы басталады. Өзге жоспарлардан «Тереңкүр»

Суретті түсірген Самат ҚҰСАЙЫНОВ.

саябақ аймағы көлінің айналасындағы учаске қайта құрылмақ. Жобада ашық аспан астында амфитеатр орнату қарастырылған. Саябақ аймағы мегаполистің тұрғындары мен қонақтары үшін тартымдылық орталығына айналады.

Күн тәртібіндегі қозғалған мәселелер қатарында әлеуметтік көмектің мөлшерін көбейту болды. Депутаттар шешімі бойынша электр энергиясын қоса алғанда, коммуналдық қызметтерге тарифтердің өсуін ескере отырып, ХӨӨТ әлеуметтік қолдау үшін ағымдағы көмектің мөлшері ұлғайтылады. 2024 жылғы 1 наурыздан бастап ол 0,75 АЕК (2769 тг.), ал 2024 жылғы 1 сәуірден бастап – 0,8 АЕК (2954 тг.) болып өзгертілді. Сондай-ақ, Алматы қаласының мәслихаты «жетім балаларды» Қазақстан Республикасының Тұрғын үй қатынастары туралы Заңына сәйкес әлеуметтік көмек алушылар тізіміне енгізуді ұсынды. Осылайша 2024 жылғы 1 наурыздан бастап жетім балалар санатындағы 1142 азамат әлеуметтік қолдау көрсету құқығына ие болады.

Сонымен қатар, мәслихаттың бірнеше шешімдеріне өзгерістер енгізіліп, заңнамаға

сәйкес келтірілді. Енді бұған дейін Ленинград қаласының кәсіпорындарында, мекемелері мен ұйымдарында жұмыс істеген Алматы қаласында тұратын азаматтарға әлеуметтік көмек көрсету, оның ішінде Санкт-Петербургке және кері қайтуға жол жүру шығындарын өтеу аудан әкімдіктері арқылы жүзеге асырылатын болады.

Сессияда сондай-ақ, «Алматы қаласы бойынша тексеру комиссиясы» мемлекеттік мекемесі туралы ереже бекітілді. Бұдан басқа, жұмыстан босату туралы берілген өтінішке байланысты Алматы қаласы бойынша Тексеру комиссиясының жаңа мүшесі Салтанат Саинқызы Нұғманованы тағайындау туралы шешім қабылданды.

Өзгерістер мәслихаттың депутаттық құрамында орын алды. Жеке өтініштері бойынша, Қазақстан Халық партиясы фракциясының екі депутаты – Владимир Валерьевич Власов пен Назерке Еркінқызы Мұндаханованың өкілеттіктері мерзімінен бұрын тоқтатылды. Заңнамаға сәйкес, мәслихаттың жаңа депутаттары Алматы қаласының аумақтық сайлау комиссиясы тіркеген ҚХП партиялық тізімінен ұсынылатын болады.

ҚАУІПСІЗ ҚАЛА

ӨРТ СӨНДІРУ
БӨЛІМІ АШЫЛДЫ

Бостандық ауданының «Нұр-Алатау» ықшамауданында Төтенше жағдайлар вице-министрі Ерлан Нұрпейісовтың қатысуымен жаңа өрт сөндіру депосының ашылу рәсімі өтті. Алматы қаласының ТЖД-ті таратқан ақпарат бойынша іс-шараға ТЖД Алматы гарнизонының жеке құрамы және арнайы шақырылған қонақтар – азаматтық қорғау ардагерлері қатысты.

Гүлжанат
СЕМБАЕВА

«Алматы қаласының әкімі Ерболат Асқарбекұлына төтенше жағдайлардың алдын алу және жою мәселелеріне қосқан елеулі үлесі үшін жеке алғысымды білдіремін. Өз кезегінде қызметкерлерден қойылған міндеттерді орындап, сеніп тапсырылған мүлікке ұқыпты қарауды сұраймын», – деп атап өтті вице-министр Ерлан Нұрпейісов.

Жергілікті атқарушы органдардың қолдауымен салынған ауданы 2,5 мың шаршы метрден асатын жаңа өрт депосы 4 шығуға есептелген – ТЖ-ға ден қою уақытын қысқартуға мүмкіндік береді.

Жалпы халық саны 45 мыңнан астам адам және 146 шаруашылық субъектісі бар «Қазақфильм», «Нұр-Алатау», «Нұрлытау», «Бағанашылы», «Ерменсай», «Мирас» және «Аққайың» ықшамаудандарының тұрғындарына қызмет көрсетеді.

«Штат саны шамамен 70 адам. Жаңа депода жеке құрамды орналастыруға және күнделікті қызметті қамтамасыз етуге арналған

үй-жайлар, сондай-ақ тренажер спорт залы қарастырылған. Өрт сөндіру бөлімінің қарулануында – ауданның талаптарын ескере отырып таңдалған 6 бірлік өрт техникасы – тау бөктеріндегі жер және тар жолдар. Бұл 5 тоннадан тұратын төрт өрт сөндіру автоцистернасы және «Тойота Хайлюкс», «Газ Валдай» жедел әрекет ететін екі автомобиль», – деді Алматы ТЖД бастығы Нұрлан Атығаев.

Кәсіби дайындықты ұйымдастыру мақсатында оқу-жаттығу мұнарасы, кедергілері бар 100 метрлік жолақ бар. Соңғы қабаттарда гарнизон қызметкерлері үшін 3 пәтер қарастырылған.

Бүгінгі таңда қаланың қауіпсіздік күзетінде өртке қарсы қызметтің 20 бөлімшесі бар. Мегаполисте тағы үш өрт сөндіру депосын салу қарастырылуда. Олар Түркісіб ауданының («Шығыс қақпасы» ы/а), Наурызбай ауданының («Шұғыла», «Қарағайлы» ы/а) көлемінде салынады. Әкімдіктің қолдауымен Алматы гарнизоны жыл сайын арнайы және қосалқы мақсаттағы жаңа автомобильдермен толықтырылуда.

КӨГАЛДАНДЫРУ

ТЕГІН КӨШЕТ
«Жасыл аула» науқаны басталды

Алматы қаласының экология және қоршаған орта басқармасы мамандарының хабарлауынша, мегаполисте 30 наурыздан бастап қала тұрғындарынан көпқабатты үйлердің ауласы мен қоғамдық кеңістіктерді көгалдандыру үшін жапырақты көшеттерді алуға өтінімдер қабылдау басталды. Көшеттер әдеттегідей тегін беріледі.

Айта кетейік, науқан аясында бір адамға 20-ға дейін көшет бөлінеді. Бұл ретте өтініш беруші отырғызылған ағаштарды алдағы үш жыл бойы күтіп-баптау туралы кепілді міндеттемеге қол қоюы тиіс.

Өтінімдерді қабылдау 2024 жылғы сәуірдің 8-іне дейін жалғасады. Көрсетілген уақыттан кейін жолданған өтініштер қабылданбайды.

Қатысу үшін Jasyt.aula.almaty@gmail.com электронды поштасына келесі мәліметтерді жолдау қажет:

1. Қатысушының аты-жөні мен телефон нөмірі, ағаш отырғызылатын орынның нақты мекенжайы;

2. Ағаш отырғызылатын орынның фотосы (мамандарға орынды толықтай бағалауға мүмкіндік болуы үшін панорамалық форматта болғаны жөн);

3. Сұралып отырған көшет саны.

ҚАЛАЛЫҚТАР ҚАПЕРІНЕ!

Көшеттерді тарату Алматы қаласы, Әуезов ауданы, Юрий Ким көшесі, 9 («Еко Алматы» ЖШС) мекенжайында 2024 жылдың 13, 14 сәуіріне жоспарланған. Отырғызылған көшеттердің суретін жіберу қажет.

Қосымша ақпарат алу үшін Алматы қаласы Экология және қоршаған орта басқармасының Жасыл қорды басқару және мониторинг бөліміне мына байланыс нөмірлері бойынша хабарласуға болады: +7 707 546 17 70, +7 (727) 390-41-17.

ТАЗАЛЫҚ

АЙЫППҰЛ АРҚАЛАП ЖҮРМЕҢІЗ!

Арық желілерінен шамадан тыс көлемде қоқыс шығарылды

Алматы қаласы Коммуналдық инфрақұрылымды дамыту басқармасы мамандары бұдан былай арықтар мен нөсер ағындарына қоқыс тастайтын алматылықтарға айыппұл салынаатынын айтып отыр.

Құралай
ЖҰМАДІЛОВА

Алматыда жаңбырдан соң арық желілері мен каналдардан 20 сантиметр (шамамен 100 м3) қоқыс шығарды.

Қаланың коммуналдық қызметтері хабарлағандай, тазалық жұмыстары кезінде арықтардан мультитарка, кәстрөл, автомобильдердің тозған дөңгелектері, жаялықтар секілді үлкен көлемдегі тұрмыстық қалдықтар табылған. Мұндай «қоқыстар» арықтардан жаңбыр суының өтуіне кедергі келтіреді.

Алматы қаласы Коммуналдық инфрақұрылымды дамыту басқармасы қала тұрғындарынан су басуды болдырмау үшін арықтарды, нөсер ағындары мен каналдарға қоқыс тастамауды сұрайды. Ескер-

туге құлақ аспағандар ӘҚБтК-нің 505-бабының «Қалалар мен елдімекендердің аумақтарын абаттандыру қағидаларын бұзу, сондай-ақ инфрақұрылым объектілерін бұзу, қала мен елдімекендердің жасыл желектерін жою және зақымдау» бойынша әкімшілік жауапкершілікке тартылатын болады немесе 20 АЕК мөлшерінде айыппұл салынады.

Қала халқының жүріп-тұруына жайлы болуы үшін қандай ауа райы болмасын, тәуліктің кез келген уақытында Алматы көшелерінде тазалықты қамтамасыз ететін, 1000-нан астам жол жұмысшысы мен 500 бірлік арнайы техника жұмыс істейді. Демек, «сары жилет» киген адамдар аллеялар мен даңғылдардың тазалығына жауап береді. Олар қоғамдық орындарды ретке келтіріп, арықтарды тазартады. Нәтижесінде күн сайын коммунал-

дық қызметтердің күшімен жүздеген тонна қоқыс пен тұрмыстық қалдықтар шығарылады. Осыған байланысты Алматы қаласының тұрғындары мен қонақтарын қоршаған ортаға ұқыпты қарауға, коммуналдық қызметкерлердің және қарапайым еңбек адамының жұмысын құрметтеуге шақырамыз.

ЖОБА

Мегаполисте «Алматы – Смарт-сити» тұжырымдамасы аясында Сингапур, Шанхай, Шэньчжэнь сынды мегаполистерге ұқсас қаланың «цифрлық егізін» іске асыруға негіз болатын үлкен деректерді жинау мен талдау үшін Алматы қаласының Ахуалдық орталығы жобасы жүзеге асырылып жатыр.

Құралай
ИМАНБЕКҚЫЗЫ

Аталмыш орталық қала тіршілігінің барлық саласындағы деректерді жинауға, талдауға, халыққа ақпарат беруге және қала билігінің тұрғындардан кері байланыс алуына мүмкіндік беретін 53 модульден тұрады.

Мақсаты – сенімді әрі өзекті деректер негізінде қаланың әлеуметтік-экономикалық процесін бақылау, талдау, жоспарлау, оны кейіннен визуализациялау үшін бірыңғай ақпараттық-талдамалық кеңістік құру.

Деректер 50-ден астам ұйымнан, сондай-ақ, мемлекеттік және қалалық ақпараттық жүйелерден (Ұлттық статистика бюросының сайты, «Қылмыстық құқық бұзушылық картасы», «109-қызмет», «Бірыңғай бейне мониторинг жүйесі», «Сергек», «Оңай», Метрополитен, ТЖД және т.б.) жиналады.

2022 жылдың тамызынан бастап Алматыда «Бірыңғай бейнемониторинг жүйесі» жобасы қолға алынған, оның басты міндеті нақты

уақыт режимінде бейне аналитика қалыптастыру үшін қаладағы барлық бейнебақылау камерасын бірыңғай платформаға біріктіру.

«Бірыңғай бейнемониторинг жүйесі» жобасы аясында қазір шаһарда барлығы 38 854 бейнекамера орнатылған, ал 2024 жылдың соңына қарай қосылған камера санын 50 000-ға дейін жеткізу, яғни 30%-ға дерлік арттыру жоспарланып отыр.

Бұған қоса, 2023 жылы Алматыда алғаш рет барлық мемлекеттік мектеп мен балабақшада кешенді қауіпсіздік жүйесі енгізілді. Жүйе 4 құрамдас бөліктен тұрады:

- цифрлық бейнебақылау камералары;
- дабыл түймелері;
- өртке қарсы қауіпсіздік жүйелері;
- Face ID қондырғысы бар арнайы турникеттер.

2024 жылдың соңына қарай жүйемен қаланың барлық мемлекеттік денсаулық сақтау нысаны қамтылады.

Айта кететін нәрсе, озық технологияларды енгізу деректерді үнемі жаңартып отыруды, тәжірибе алмасуды талап етеді. 2024 жылдың

«АҚЫЛДЫ ҚАЛА»

Алматыда бейнекамералар саны 30%-ға артады

наурыз айында Алматы қаласы әкімдігінің делегациясы цифрлық технология саласында көш бастап тұрған Қытайдың Шэньчжэнь қаласына жұмыс сапарымен барды.

Сапар аясында делегация «Шэньчжэнь қаласының деректерді басқару және мемлекеттік қызметтер бюросына», Шэньчжэньдің «Ақылды қала» технологияларды дамыту тобының Data-

хабына, сонымен бірге, Лонгэн ауданындағы Жедел ден қою орталығына барды. Бұл орталықтарда жасанды интеллект элементтерін қолданып, барлық бағытты белсенді дамыту үшін бейнебақылау камералары, заттар интернеті датчиктері (IoT) және гео-кеңістіктік деректер қолданылады.

Әкімдік өкілдеріне цифрлық егізді қала құрылысына, инже-

нерлік инфрақұрылым мен көлік саласында қолданудың нақты мысалдары көрсетілді. Деректерді жинау және талдау, модельдеу мен визуализация және басқару жүйелерімен біріктіруді қосқанда, «цифрлық егізді» құру мен қолдандудың техникалық аспектілері көрсетілді.

Бұған қоса, делегация «ақылды қалалар» саласындағы озық шешімді зерттеу үшін «Inspur», «Tencent», «Huawei» компаниясының өкілдерімен кездесті. Алматы әкімдігінің делегациясы Шанхайда қаланың цифрлық егіз технологиясына маманданған «51WORLD» кәсіпорнының өкілдерімен жүздесті.

«Цифрлық егізді» құруға арналған озық техникалық құралдарды қолдануды көрсету, осы саладағы өндіруші көшбасшылармен диалог орнату «Алматының цифрлық» дамуына серпін береді.

Сонымен қатар, Алматыдан барған делегация қатты тұрмыстық қалдықтарды қайта өңдеу зауытының (Waste to Energy Plant) да жұмысымен танысты.

Ақылды қалалар саласында тәжірибе алмасу үшін 2024 жылдың екінші тоқсанында Алматыға Шэньчжэньнен делегация сапармен келуді көздеп отыр.

ҚАЛАЛЫҚТАР ҚАПЕРІНЕ!

ӨТЕТІН ОРНЫ	КҮНІ МЕН УАҚЫТЫ	БАЙЛАНЫС ҮШІН
Коммунисті-орталық (Саялы мекен ауданы, 71)	1 – 5 сәуір сағ. 9.00-ден бастап	8-727-246-48-29 8-705-330-34-15 8-701-333-34-88
Алматы полиграфия колледжі (Шевченко к-сі, 202)	1 – 5 сәуір сағ. 10.00-ден бастап	8-727-313-31-21 8-780-741-45-19
№6 қалалық емхана (4 шағын ауданы, 3а)	1 – 5 сәуір сағ. 9.00-ден бастап	8-727-303-25-60 8-747-896-88-44
№10 жалпы білім беретін мектеп (Бұқар жырау бұлаы, 505)	1 – 5 сәуір сағ. 14.00-ден бастап	8-727-274-67-01 8-705-275-53-47
№207 мектеп-лицей (Алтын орда к-сі/Б/32)	1 – 5 сәуір сағ. 10.00-ден бастап	8-727-305-38-84 8-702-175-22-22
«Аяжан» жоғары медициналық колледжі (Талас к-сі, 1)	1 – 5 сәуір сағ. 10.00-ден бастап	8-727-235-78-97 8-727-232-73-47 8-776-222-86-18

«ҚАРЫЗСЫЗ ҚОҒАМ»
жобасы аясында қаржылық сауаттылық бойынша оқуға шақырады

Заман өзгеріп, технология дамып жатқан заманда қаржы әлемінде де өзгерістердің болуы заңдылық. Сондықтан өз қаражатыңызды тиімді басқару үшін қаржылық сауаттылық деңгейіңізді үнемі көтеріп отыру – уақыт талабы. Сондай-ақ, ақпараттық технологиялар мен құқықтық саладағы білімді толықтырып отыру да маңызды мәселе.

Осы орайда Алматыда 5 ақпанынан бастап халықты қаржылық сауаттылық бойынша тегін оқытатын арнайы курстар басталды. Оқу 16 желтоқсанға дейін жалғасады. Оқыту бес күнге созылады.

Оқыту шеңберінде:

- қаржы сарапшылары жеке консультациялар өткізетін болады;
- қатысушылардың қалауы бойынша өз бизнесін ашу үшін мемлекеттік гранттық және кредиттік бағдарламаларға бизнес-жоспар жазуға көмектеседі;
- сіз білікті заң көмегін ала аласыз, егер сіздің шоттарыңызға тыйым салынған болса, сіздің қарызыңыз коллекторлық компанияға сатылған болса, сізге несиелік қарызды қайта құрылымдау қажет және т.б.

■ Қатысу үшін кестеде көрсетілген жауапты тұлғаларға хабарласуға болады.

■ Оқыту толығымен тегін.

■ Толығырақ: <https://qogamfin.kz/kk>

ДЕПАРТАМЕНТ

Азаматтардың құқығын қалпына келтіру маңызды

ҚР Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Алматы қаласы бойынша департаментіне (бұдан әрі – департамент) азамат жүгінді. Ли Г.В. атынан сенімхат бойынша әрекет ететін О.С.Тәжібаева (бұдан әрі – көрсетілетін қызметті алушы), 2014 жылдан бері ұзақ уақыт бойы жер учаскесіне құқық белгілейтін құжаттарды ресімдей алмады.

Атап айтқанда, 2011 жылы көрсетілетін қызметті алушы мәмілені заңды түрде нотариалды ресімдеп, оны уәкілетті органда тіркей отырып, Алматы облысында жер учаскесін сатып алды.

2014 жылы Президенттің №789 Жарлығымен Алматы қаласының шекараларының кеңеюіне байланысты аталған жер учаскесі Алматы облысынан Алматы қаласына қосылды және қаржылық қиындықтар мен мүмкіндіктің болмауына байланысты көрсетілетін қызметті алушы құжаттарды қайта ресімдей алмады.

Кейінірек, 2023 жылы көрсетілетін қызметті алушы жер учаскесіне мемлекеттік актіні одан әрі алу мақсатында жерге орналастыру жобасын бекіту үшін Алматы қаласының жер қатынастары басқармасына жүгінді, алайда ол ақпараттық жүйеде жер учаскесінің меншік иесі туралы мәліметтердің жоқтығына сілтеме жасай отырып, мемлекеттік қызмет көрсетуден бас тартты.

2024 жылы департаментке өтініш білдірген соң, департа-

мент өтініш берушінің құқықтарын қалпына келтіру бойынша шаралар қабылдады.

Өтінішті қарау қорытындысы бойынша департаменттің ұсынысы бойынша бұрынғы облыстық мемлекеттік актісі бар жер учаскесіне Алматы қаласының қалалық жоспарлау және урбанистика басқармасында жаңа мекенжай берілді, ал Алматы қаласының «Азаматтарға арналған үкімет» МК КЕАҚ филиалында ақпараттық жүйелерде тиісті түзету жасалды.

Кейіннен Алматы қаласы «Азаматтарға арналған үкімет» МК КЕАҚ филиалының Жылжымайтын мүлік басқармасында жылжымайтын мүлікке құқықтарды тіркеу жүргізілді.

Жүргізілген жұмыстың қорытындысы бойынша ақпараттық жүйеге жер учаскесінің меншік иесі туралы ақпарат енгізілді. Алматы қаласының жер қатынастары басқармасы жерге орналастыру жобасын бекітті, бұл көрсетілетін қызметті алушыға жер учаскесіне жаңа мемлекеттік актіні алуға одан әрі құқық берді.

Нәтижелерге қанағаттанған қызметті алушы департаментке ұзақ мерзімді проблеманы шешкені және оның бұзылған құқықтарын қалпына келтіргені үшін алғыс білдірді.

Максат ЖАНБЫРШИЕВ,
Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің
Алматы қаласы бойынша департаментінің
Мемлекеттік қызметтер басқармасының басшысы.

Наурыз – бірлік пен татулықтың мерекесі

Наурыз – Шығыс елдерінің бүкілхалықтық мейрамы, ежелгі заманнан қалыптасқан жыл басы мерекесі ретінде тойланып, ерекше күн ретінде аталып өтіледі. Күн мен түн теңелетін күн, төрт түлік мал төлдейтін ай, табиғаттағы барлық жәндіктер мен өсімдіктерге жан бітетін ай. Наурыз шығыс елдері үшін бірліктің, татулықтың мерекесі ретінде тойланған.

Біздің еліміз көпұлтты болғандықтан халықтың бірігіп тойлайтын – бірлік, достық, бейбітшілік мейрамы. Наурыздың мағынасы – наурыз парсыша «нау» (жаңа) және «руз» (күн) деген ұғымдарды білдіреді. Жаңа жылдың бірінші күні деген мағынаға ие. Ол күнтізбелік жылдың үшінші айы, көктемнің басы.

22 наурыз күні күн мен түн теңеледі. Наурыз мерекесі – бұл көктем мерекесі ғана емес, қазақ халқының Жаңа жылы болып келеді. Қазақ халқы да Наурыз мерекесін ерекше бағалап, оны жыл сайын тойлап отыруды дәстүрге айналдырған. Ұлыстың ұлы күні адамдар бір-біріне деген ренішін ұмытып,

кешірім жасап, жақсы тілектер айтып, табысып, жақсылық тілеген. Наурыздың дәстүрлі тағамы – наурыз көже. Қазақстанның халқы жеті түрлі дәмнен наурыз көже жасап, Ұлыстың Ұлы күнін тойлайды. Халықта наурыз көжені тойып ішкен адам келесі жылға дейін ішім-жемнен тарлық көрмейді деген ұғым бар. Дастархан басында жастар үлкендердің батасын алған. Халық таза, жаңа киімдерін киіп бір-бірімен қол алысып, амандасып төс қағыстырып жақсы тілектер айтқан. Мереке күні алтыбақан басында ән айтылып, күй тартылған. Ұлттық ойындар көкпар, аударыспак, күрес, қыз қуу, тағы басқа ойындар ойналады.

Қорыта айтқанда, бұл мереке біздің еліміздің тәуелсіз екенімізді, әрі көп ұлттың тату-тәтті өмір сүріп жатқанын білдіреді. Қазақстанда тұрып жатқан барша халықты бауырмалдыққа, әдептілікке шақырады. Осындай қарым-қатынас ұзағынан болып, еліміз әлемдегі ең бай елдердің қатарында болса екен деп тілеймін.

Ажар КАЛИЕВА,
Алматы қаласы бойынша
Қазынашылық департаментінің
бас маман, бас-қазынашысы.

МӘСЕЛЕ

БАЛАЛАР АРАСЫНДАҒЫ ТУБЕРКУЛЕЗ

белгілері қандай және қалай емделуге болады?

Туберкулез – созылмалы инфекция және әлеуметтік-қауіпті аурудың бірі. Туберкулез – ересектер ғана емес, балалар да ауыратын ауру. Ауру адам ағзасындағы микробактериялардың (Кох таяқшалары) белсенділігінен туындайды.

Балалар-жасөспірімдер арасындағы туберкулез бүкіл әлемдік өзекті мәселе болып табылады.

Балалар арасындағы туберкулездің алуан түрі бар. Кейде туберкулез ауруы әдеттегі суық тиіп тұмаумен ауырған кезде, яғни адамның өкпесі қабынып немесе өзіне тән ауру белгілерімен жасырын түрде өтуі мүмкін.

Туберкулез – ауа тамшылары арқылы таралатын және ағзаға туберкулез бактериялары түскенде дамитын қауіпті ауру.

Туберкулез ауруының екі түрі бар. Олар: ашық түрі – туберкулездің микробактериясын таратушы және жабық түрі, яғни туберкулездің жұқпайтын түрі болып табылады.

Туберкулез ауруы жас талғамайды, онымен кез келген жастағы адам ауыруы мүмкін. Сондай-ақ, оның адамға жұғу жолдары да әртүрлі: туберкулез инфекциясы түшкіру, жөтелу арқылы тарайды. Жанындағы сау адам осы ауамен демалғанда туберкулез инфекциясын жұқтырып алуы ықтимал.

Туберкулезге тән ауру белгілері:

- дене қызуының көтерілуі, әсіресе, кешкі уақытта;
- түнге қарай терлеу, ұйқының нашарлауы;
- тәбеттің төмендеуі;
- дене салмағының төмендеуі;
- оқу үлгерімінің нашарлауы, айналаға қызығушылықтың азаюы.

Туберкулездің бастапқы кезеңін анықтауға Манту сынамасын салдыру мүмкіндік беретін негізгі жолдың бірі.

Перзентханада бала ағзасында иммунитет

(Дереккөз: azattyq-ruby.kz)

қалыптастыру үшін БЦЖ вакцинасы ата-анасының жазбаша берген келісімімен егіледі.

Егер перзентханада балаға бір себептермен БЦЖ екпесі егілмеген болса, онда 2 айдан соң балаға Манту сынамасы салынып, «теріс» реакция алғаннан кейін БЦЖ вакцинасы егіледі. Сондай-ақ, Манту сынамасы жыл сайын қауіп тобындағы: яғни иммунды тапшылығы және созылмалы аурулары бар, әлеуметтік қолайсыз отбасынан шыққан балаларға жасалады.

Балаларда кездесетін туберкулез түрлері:

- өкпе туберкулезі өте сирек кездеседі; балалардағы кеуде лимфа безінің туберкулезі 95%-ға дейін кездеседі;
- сүйек туберкулезі;
- буын туберкулезі;
- ми қабаты туберкулезі;
- ішек туберкулезі.

Өкпенің туберкулезі: экссудативті қабыну өзгерістерімен сипатталады. Суық тию, тұмау, бронхит, пневмония белгілеріне ұқсас болып келгендіктен, ажырату қиынға соғады. Ауруды

анықтау үшін міндетті түрде рентген тексерісімен және Манту сынамасын жасайды.

Туберкулездік плеврит: көбінесе аллергияға бейім балаларда кездеседі.

Жедел түрде басталады, дене қызуы 38-39С-қа дейін көтеріліп, көкірегі, бүйірі шаншып ауырады. Зақымданған жағының қозғалысы тарылып, аускультацияда өкпе дыбысы естілмейді. Рентгенограммада – өкпе ткані көрінбейді.

Ең жиі кездесетін түрі: Лимфа безінің туберкулезі (ЛБТ).

Бала организміндегі ішкі және сыртқы бездер иммундық қорғаныштық роль атқарады. Мұндай жағдайда сыртқы тамақ, қолтық, мойын, т.б. және бронх, өкпе бездері қабынып, ісінеді, кейде бір-біріне қосыла ісініп, үлкейіп кетеді. Дер кезінде емделмесе, жақын жатқан тыныс жолдарына шауып, дем алысын қиындатып, одан әрі дамуына себеп болады. Ауру күшейе келе сырқат баланың тәбетін нашарлатып, жүдете бастайды.

Туберкулезді менингит: бұл ауру барлық жастағы балаларда кездеседі, аурудың ең ауыр асқынған қауіпті түрі. Көп ауыратын, әлсіз,

иммунитеті төмен жүдеу балалар жиі шалдығады. Бұл аурудың басталуына балалардың көкжөтелге, қызамыққа, қызылшаға және басқа жұқпалы сырқатқа шалдығуы, құлап бастарын жарақаттап алуы себеп болуы мүмкін.

Туберкулезді менингитіне тән ауру белгілері: бастың қатты ауыруы, себепсіз құсуы, бұлшық еттің тонусының жоғарылауы, менингияльды белгілер (Керниг-Брудзинский синдромы).

Диагноз жұлын-ми сұйықтығын тексеру және Манту сынамасын қою арқылы анықталады.

Жоғарыда айтылғандай, туберкулез ауруы үлкендерді ғана емес, бала ағзасын да қатты зақымдайды.

Балаларды туберкулез ауруынан қорғайтын негізгі және арнайы әдісі – БЦЖ екпесі. Перзентханада нәрестеге 3-4-ші күні БЦЖ вакцинациясын, 6-7 жас (1-сынып) қайта егу ревакцинациясын бала иммунитетін нығайту үшін жасайды. Манту әдісі бойынша ауруды тудырмау қадағаланады.

Манту сынамасы екпе емес, яғни оның құрамында туберкулез бактериясының жоқ екенін білген жөн. Ал 15 жастан бастап барлық ересек адамдар тұрғылықты тіркелген емхана-сында, оқу жұмыс орны бойынша флюорографиялық тексеруден өтулері тиіс.

Сонымен қатар, туберкулездің алдын алу-дың ең тиімді жолы – салауатты өмір салты.

– Балалардың толыққанды, дәрумендерге бай тағамдарды тұтынуы, жеткілікті және уақытылы ұйықтауы, жыл мезгілдеріне қарамас-тан таза ауада көп серуленуі.

– Балалардың жеке тазалық ережесіне қадағалау жасау, қолдарын сабынды пайдалана отырып жуу, бөлмесін жиі желдетіп тұру, спортпен шұғылдануға, шынығуға атсалысу.

Сондай-ақ, балада туберкулез ауруын тудыратын белгілерді ЖРВИ немесе бронхит белгілерімен шатастырып, жиі қателесіп жатады. Бала ауырған кезде дене қызуы көтеріліп, жөтел ұзақ уақыт бойы сақталатынын ескеріңіз.

Есіңізде болсын: дер кезінде анықтап, үздіксіз емделген кезде ғана туберкулез толық емделеді.

Егер сіз балаңыздан күдікті белгілерді байқасаңыз, дәрігерге баруды кейінге қалдырмағаныңыз жөн.

Т.ЖУМАҒҰЛ,
Алматы бөлімшелік көліктегі
санитариялық-эпидемиологиялық
бақылау басқармасының бас маманы.

ӘЛЕУМЕТ

ОҢАЛТУ ОҢЫНАН КЕЛІП ТҮР

Алматы қаласы бойынша МӘМС пакеті шеңберінде көрсетілетін реабилитациялық қызметтерге 9,5 млрд теңге қарастырылған

Бүгінде медициналық оңалту – міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру пакетіндегі бағасы қымбат әрі ең сұранысқа ие қызметтердің бірі. Реабилитацияны инсульт немесе жарақат алған, тізе немесе жамбас буындарын алмастырған, түрлі созылмалы аурулармен ауыратын пациенттер қажет етеді.

Биыл Алматы қаласы бойынша МӘМС пакеті шеңберінде көрсетілетін реабилитациялық қызметтерге 9,5 млрд теңге қарастырылған. Қызметті мегаполистегі 78 емдеу мекемесі көрсетеді. Реабилитациядан өту жолдары қандай? Осы және өзге де сауалдарға Медициналық сақтандыру қорының Алматы филиалы өкілдері жауап береді.

Пациент бұрын оңалтудан өтпеген. Неден бастаған жөн? Бірінші, кез келген пациент медициналық қызметке жүгіну үшін ең алдымен тіркелген емханасына барады. Екінші, емдеуші дәрігер реабилитолог маманнан немесе мультидисциплинарлық топ мамандарынан консультация алуға жібереді. Үшінші, олар аурудың пайда болуы мен күшеюі карқынына, сырқаттың денсаулық жағдайына байланысты мәліметтерді ескере отырып, оңалтуға деген қажеттілік бар-жоғын айқындайды. Бастапқы реабилитациялық диагноз қойып, пациент денсаулығын қалпына келтіру жоспарын, курстың мерзімін, т.б. анықтайды. Төртінші, егер кешенді тексеру нәтижесінде ре-

билитация тиімді деп табылса, пациент оңалтудан амбулаторияда, стационарда, стационарды алмастыратын емдеу мекемесінде, үйде өте алады. Жоспарлы түрде ем қабылдайтын пациент стационарға «Ауруханаға жатқызу бюросы» порталы арқылы жатқызылады.

Жалпы, медициналық оңалту үш кезеңнен тұрады. Біріншісі **ауруы асынып тұрған науқастарға**, хирургиялық операция жасатқан, жарақат алған адамдарға арналған. Ол стационарлардың құрылымдық бөлімшелерінде жүргізіледі. Егер ауруханаға жатқызу қажет болмаса, медициналық көмек көрсетілгеннен кейін және негізгі ауру емделіп болғаннан кейін пациент оңалтудың екінші немесе үшінші кезеңіне жіберіледі.

Оңалтудың **екінші** кезеңі мамандандырылған бөлімшелерде немесе республикалық денсаулық сақтау ұйымдары, мамандандырылған оңалту орталықтары мен көпбейінді стационарлар базасында өтеді. Бұл кезең ауру басталған сәттен бастап тоғыз ай ішінде жүргізу қажет. Курстың ұзақтығы мен жиілігі нозологияға, науқасты денсаулық жағдайына тағы да басқа факторларға байланысты болмақ.

Үшінші кезеңде медициналық оңалту емхана-амбулатория деңгейінде, күндізгі және тәулік бойғы стационарларда, оңалту орталықтарында, санаторийлер мен курорттарда, үйдегі стационар жағдайында, сондай-ақ қашықтықтан жүргізіледі. Курстың жиілігі мен ұзақтығы пациент денсаулығына қарай белгіленеді.

ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯ

ЖҮРЕККЕ ӘЖІМ ТҮСПЕЙДІ

Мегаполис дәрігерлері миниинвазивті торакоскопиялық оталар жасауға кірісті

Алматыда қан айналымы жүйесінің аурулары жиі кездеседі. Мегаполистегі әрбір үшінші тұрғын осындай аурумен ауырады. Сондықтан қалалық Кардиологиялық орталығының мамандары оны емдеудің жаңа әдіс-тәсілдерін меңгеруге ынталы. Алматы қалалық Кардиологиялық орталығында жүрекке хирургиялық араласудың жаңа озық технологиясы – миниинвазивті торакоскопиялық ота жасалатын болды.

Бұл – сүйек құрылымына зақым келтірместен омыртқа аралық ота жасауға мүмкіндік беретін жүрек ауруын хирургиялық емдеудің ең жақсы әдістерінің бірі. Аталған әдіс асқынуды қауіпін айтарлықтай азайтады және пациенттерге қалыпты өмірге тез оралуын қамтамасыз етеді.

Бұл хирургиялық араласуды орындау кезінде қалалық Кардиологиялық орталықта әлемдегі жетекші өндірушілердің ең заманауи жабдығы қолданылатын болады.

– Осы инновациялық әдісті енгізе отырып, біз енді атриовентрикулярлық клапандарда (митральды, аорталық) реконструктивті, клапанды сақтайтын отаны жасап, сондай-ақ клапандарды протездей аламыз. Бүгін біз митральды қақпақшаның пролапсы бар 32 жастағы науқасқа ота жасадық, оған бейне торакоскопиялық қолдаудың көмегімен митральды қақпақшаның миниинвазивті пластикасы жасалды, – дейді

кардиохирургия бөлімшесінің меңгерушісі Нұржан Мүсірепов.

Ота Новосибирск қаласынан келген тәжірибелі кардиохирург Алексей Пивкинмен өткізілген шеберлік сыныбы аясында жүргізілді.

Алматы қалалық Кардиологиялық орталығының директоры Роза Қуанышбекованың айтуынша, орталықта жыл сайын жүрекке 500-ге жуық операция жасалады.

– Біздің орталық миниинвазивті торакоскопиялық отаны белсенді түрде енгізіп келеді және ота барысын барынша арттыруға ұмтылады. Минималды инвазивті кардиохирургиялық ота – хирургиядағы революциялық серпілістің бір түрі. Себебі, ол дәстүрлі отаға балама ретінде қарастырылады. Бұл тәсіл пациенттерді жылдам оңалтуды қамтамасыз етіп қана қоймай, сонымен қатар косметикалық нәтиже береді. Мұндай отадан өткен пациенттер тез оңалады, – дейді Роза Қуанышбекова.

МАМАН КЕҢЕСІ

Жілдегі ақ дақтар хехіх белгісі?

Гастрит – асқазанның шырышты қабығының қабынуы. Бұл ас қорыту проблемаларын тудыруы және жалпы денсаулықты нашарлатуы мүмкін. Осы тақырып жөнінде №16 қалалық емхананың мамандандырылған көмек бөлімшесінің меңгерушісі Бақытгүл Қарсыбекқызы тарқатады.

Оның айтуынша, гастрит түрлі себептерге байланысты пайда болуы мүмкін. Мысалы, химиялық, механикалық, термиялық немесе бактериялық әсерге байланысты асқазанның беткі жасушалары мен бездерінің зақымдануынан бас көтеруі ықтимал.

Дұрыс тамақтанбау, тамақтан улану, белгілі бір тағамдарға аллергия беру, кейбір дәрі-дәрмектерді пайдалану және күйік гастриттің дамуына ықпал етуі мүмкін. Ұйқы безінің, бауырдың немесе өт қабының аурулары сияқты қосымша факторлар да осы жағдайға әкеліп соқтырмақ.

«Гастрит жіті және созылмалы болып екі түрге бөлінеді. Әрқайсысының өзіндік симптомдары мен ағымы бар. Созылмалы гастрит әдетте жіті гастриттің салдары болып табылады немесе өздігінен жүруі мүмкін», – дейді дәрігер.

Жіті гастриттің белгілері: эпигастрий ауруы; жүрек айну; құсу; қыжыл; эпигастрийдегі ауырлық сезімі; әлсіздік; бас айналу; іш өту; тілдегі ақ дақтар.

Ал созылмалы гастритке: эпигастрийдегі ауырлық сезімі; қыжыл; жүректің айнуы; қышқыл кекіру; эпигастрийдің өткір ауруы; тәбеттің төмендеуі немесе керісінше аштық сезімі; ауыздағы жағымсыз дәм; эпигастрийдегі жеңіл ауырсыну (пальпация кезінде); іш кату (кейде) немесе өту сияқты белгілер жатады.

Осындай жайсыздықтар мазалап жатса, дәрігерге көрінген абзал.

СӘТТІ ОТА

ТІЗЕ БУЫНЫНА ТІГІС ТҮСТІ

Бұл – алматылық ортохирургтің авторлық әдісі

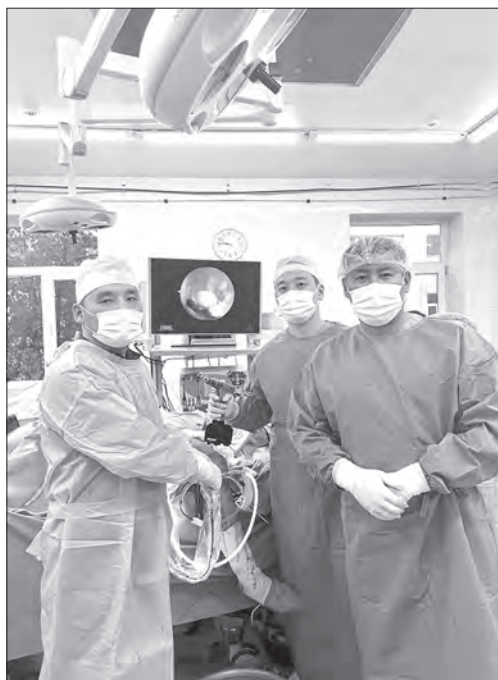
Алматының ортохирургтері зақымданған менискті тігудің авторлық әдісін сәтті қолданып келеді. Статистикаға сүйенсек, тізе жарақатын көбіне спорттық ойындармен және бимен айналысатындар алады. Тізе буыны әдетте соғылғанда, ауыр салмақ түскен кезде жарақаттанады.

Жарақаттың бұл түрі жасөспірімдер арасында жиі кездеседі дейді мамандар. Оған спортпен шұғылданып, түрлі жүктемеге қоса бойдың тез өсуі, гормоналдық өзгерістер, салмақ қосу сынды факторлар себеп.

Тізе буынында әсіресе, мениск көп зақымданады. Оны тігуге немесе кесіп тастауға болады. Емдеу тактикасын ортохирург-маман науқастың жасы, буындағы өзгерістер, менисктің үзілу түрі, бүлінген жердің көлемі сынды факторларды ескере отырып тандайды. Себебі, ол буынның функцияларын толық сақтап қалуға міндетті. Соның ішінде тігу техникасының да маңызы зор. Қазіргі күні мамандар тігістің «сырттан ішке қарай», «іштен сыртқа қарай», «іштей» дейтін үш түрін қолданады.

Алматыдағы №7 қалалық клиникалық аурухананың ортохирургия бөлімшесі дәрігерлері менискісін ертеде зақымдап алған пациенттердің тізе буынын жаңа әдіспен тігеді. «Іштен – сыртқа» деп аталатын жаңа әдістің авторы – ортохирург Арнат Байзақов.

Біздің бүгінгі кейіпкеріміз – 19 жастағы пациент кәсіби спорттық бимен айналысады. Ол «ескі жарақат салдарынан оң жақ тізесінің медаиналды менискі зақымданды» деген диагнозбен №7 ауруханаға жатқызылған. Айтуынша, оң жақ тізесі ауыр нәрсе көтергенде қатты ауырып, жүріп-тұруы қиындаған. Спортшы қыз осыдан бір ай бұрын

жаттығу барысында оң жақ тізесімен құлаған көрінеді. Тіркелген емхана дәрігерлері МРТ жасап, жоспарлы түрде емделуге жолдама берген. Арнайы жасақталған бригада науқастың тізе буынына атроскопиялық ота жасап, зақымданған менискті авторлық әдіспен тікті.

Пациент медициналық оңалту бөлімшесі мамандарының көмегімен тыныс алу жаттығуларын, ота жасалған аяқтың жамбас бұлшық еттерін изометриялық қысқартуға бағытталған жаттығулар жасады. Ота орнындағы жара тез жазылып кету үшін бес

күн бойы жоғары жиіліктегі ультра магнитті терапия сеансын қабылдады. Нәтижесінде стационарда жату мерзімі қысқарып, наукас жетінші күні ауруханадан шығарылды.

ТАҚЫРЫПҚА ОРАЙ

Арнат БАЙЗАҚОВ, ортохирург, «Іштен – сыртқа» деп аталатын жаңа әдістің авторы:

Отаның орны да тез жазылды

«Іштен – сыртқа» деп аталатын техника менискінің артқы және ортаңғы бөлігі зақымданған жағдайда қолданылады. Бұл техника буын шеміршегі мен жүйке-буын құрылымдары анатомиясының бүлінуіне жол бермейді. Операцияның сәтті шығуына тігісте қолданылатын материалдың да маңызы зор. Қазіргі күні микрохирургияда буынды ұзақ ұстап тұруға қабілетті, беті тегіс, буында сіңіп жоқ болып кетпейтін полипропилен синтетикалық пропилені қолданылады. Қолданыстағы материалды пайдалана отырып жасалған операция жақсы нәтиже береді. Отадан кейін екінші күні пациент белсенді қимылдар жасап, аяғын қозғалта бастайды. Отаның орны да жазылды. Ауырсыну басылып, зақымданған буынның қызметі қалпына келтірілді.

Бетті әзірлеген Нұржамал ӘЛШЕВА.

15, 17/7, 19, 20/9, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 30, 34, 36, 39, 42, 46, 48, 56, 79, 94 үйлер; «Таугұл-3» шағынауданының Жанторин көшесі: 2, 2/1, 3, 5, 7, 9, 11, 12, 22, 24, 26, 28, 29/39 үйлер; «Таугұл-3» шағынауданының Исаев көшесі: 1, 2, 2А, 4А, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26/67, 27 үйлер; «Таугұл-3» шағынауданы: 3, 6А, 10А, 11, 11А, 11Б, 12/2, 13, 16, 18, 20Б, 35А, 37, 38, 41, 43, 47, 48, 58, 59, 60А, 64, 66А, 66Б, 68, 69, 72, 79, 84, 85, 101, 106, 127, 148, 149, 151, 161, 167, 174, 183, 196, 207, 217А, 220А, 222, 237, 247, 248, 252, 259, 267, 272А, 274, 277, 606, 633А, 747, 852, 860, 865, 874, 885, 888, 893, 894, 896, 897, 898, 904, 923, 925, 926, 927, 930А, 937А, 961, 968, 972, 975, 977, 983, 984, 993, 996, 1003, 1004, 1006, 1010 үйлер; «Таугұл-3» шағынауданының Мұхамеджанов көшесі: 2/19, 3/45, 3, 5, 6/15, 7, 8/20, 9, 10/19, 11, 12, 12/2, 17, 19, 20А, 21, 22, 24/6, 25А, 25, 27, 28А, 28, 29, 30А, 31Б, 31/12, 32, 32А, 32Б, 33, 33Б, 34Б, 34А, 35, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 47, 47А, 49, 54, 55, 56, 60, 61, 63, 65/14, 67/13, 73, 78 үйлер; «Таугұл-3» шағынауданының Мусин көшесі: 27, 29, 31, 34, 35, 39, 41, 43/16, 44, 47, 48, 49, 61, 63 үйлер; «Таугұл-3» шағынауданының Мырзағалиев көшесі: 2, 3/25, 6/34, 7/34, 8, 13/48, 14, 15/45, 19/3, 19/13, 22, 26, 27/13, 28, 31, 33, 34, 36, 37/5, 39, 39Б, 40, 41А, 41, 42, 43, 44, 45, 45А, 47, 48, 52/7, 53, 53/1, 54, 55/1, 56, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 71, 73, 74, 76, 78, 80, 82, 90, 92, 252 үйлер; «Таугұл-3» шағынауданының Нұрмаханов көшесі: 2, 4, 6, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20 үйлер; «Таугұл-3» шағынауданының Римова көшесі: 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 17, 18, 21, 22, 23, 24 үйлер; «Таугұл-3» шағынауданының Сауранбаев көшесі: 1А, 2, 4, 5, 6, 6/34, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15А, 15, 16, 17, 17А, 19, 20, 21, 23/4, 24, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 36, 40, 42 үйлер; «Таугұл-3» шағынауданының Сейітов көшесі: 2, 4, 6, 8, 9, 10 үйлер; «Таугұл-3» шағынауданының Шойкенов көшесі: 3, 5, 7, 9, 11, 13, 19/15, 21, 23, 25, 27, 29, 29А, 33, 35/25, 37/30, 41, 41/12, 43/11, 43/1, 45, 45/24, 51, 51А, 53, 57, 59, 69/29, 71; үйлер; «Таугұл-3» шағынауданының Шубаев көшесі: 4 үй.

№135 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, Жандосов көшесі, 204 үй, «Демалыс-К» «Altyn Kargaly» отель-санатори жауапкершілігі шектеулі серіктестігі.

Сайлау учаскесінің шекаралары: жабық.

№136 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, Саин көшесі, 184Г үй, «Қарғалы пансионаты» акционерлік қоғамының ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: жабық.

№137 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, 9 шағынаудан, 16 үй, Алматы қаласы Білім басқармасының «№5 мектеп-гимназиясы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 9 шағынаудан: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 55, 69Б, 69/6 үйлер; Жандосов көшесі: 69, 69А, 69Б, 69/1, 69/2, 69/3, 69/4, 69/6 үйлер.

№138 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, 9 шағынаудан, 16 үй, Алматы қаласы Білім басқармасының «№5 мектеп-гимназиясы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 9 шағынаудан: 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 28А, 29, 29А, 30, 32, 33, 34, 35 үйлер.

№139 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, Жандосов көшесі, 63 үй, Алматы қаласы Білім басқармасының «Алматы көпсалалы колледжі» мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпорнының ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 9 шағынаудан: 36, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 61Г үйлер; Жандосов көшесі: 61Б, 61В, 61Г, 63 үйлер.

№140 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, 10 шағынаудан, 23Г үй, Алматы қаласы Білім басқармасының «№ мектеп-гимназиясы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 10 шағынаудан: 1, 2, 2А, 3, 3А, 4, 5, 5А, 11, 12, 13, 14, 15, 15А, 15Б, 15В, 16, 23А үйлер.

№141 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, Жандосов көшесі, 55 үй, «Нағхоз университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамының ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 10 шағынаудан: 17, 17/1, 17/2, 18, 19, 20, 21, 22, 23 үйлер; Жандосов көшесі: 55, 57, 57А, 57А корпус 1, 59, 59А, 59Б, 59В, 59/1 үйлер.

№142 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, Жандосов көшесі, 55 үй, «Нағхоз университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамының ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 10 шағынаудан: 6, 7, 7А, 7А/2, 7/2, 7/3, 8, 8А, 8Б, 8В, 8Г, 9, 9А, 10 үйлер .

№143 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, Жандосов көшесі, 53 үй, «Радиоэлектроника және байланыс Эскери инженерлік институты» Республикалық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: жабық.

№144 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, Жандосов көшесі, 51 үй, «Қазак мал шаруашылығы және жеміш-өндірісі ғылыми-зерттеу институты» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 11 шағынаудан: 1, 3, 3А, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 37, 38 үйлер; Жандосов көшесі: 47, 47/1, 49 үйлер.

№145 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, 11 шағынаудан, 36 үй, Алматы қаласы білім басқармасының «№13 мектеп-гимназиясы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 11 шағынаудан: 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 9А, 10, 11, 12, 13, 14, 14А, 14Б, 15, 16, 17, 21, 22, 23, 24, 25А үйлер; Щепетков көшесі: 11А үй.

№146 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, 11 шағынаудан, 36 үй, Алматы қаласы Білім басқармасының «№13 мектеп-гимназиясы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: Юбилейная көшесі: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 7А, 8, 8А, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 16А, 17, 17 корпус 1, 18, 18А, 19, 20А, 21, 22, 23, 23А, 24А, 24, 25, 26А, 26, 27, 28, 28А, 29, 29А, 30Б, 30А, 30, 31, 31/1, 32Б, 32А, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 41А, 42, 43, 43А, 43Г, 43 корпус 1, 44, 44А, 45, 46, 46А, 47, 48, 49, 50, 50А, 50/2, 50Б, 51, 51А, 52, 53, 53А, 54, 54А, 54Б, 55, 56, 56А, 57, 57А, 58, 59, 60, 60А, 61, 62А, 63, 65, 67, 67А үйлер; Касаткин көшесі: 1, 1А, 1Б, 2А, 4А үйлер; Лазарев көшесі: 1Б, 1В, 1Г, 2, 3, 3А, 3Б, 3В, 3Г, 3Д, 4, 5, 6, 7, 7А, 7Б, 8, 9, 9А, 11, 12, 13, 14, 15А, 15, 16А, 16, 16 корпус 1, 17, 18, 19, 20, 21А, 21, 22, 23, 24А, 24, 26, 27, 27А, 28, 29, 30, 30А, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41А, 41, 42, 44, 44А, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 52А, 52 корпус 1, 52А блок 1, 53, 54, 55, 56, 57, 57А, 58, 59, 60, 61, 62, 63 корпус 1, 64, 65А, 65, 65/1, 66, 67А, 67, 68, 69, 69А, 70, 71, 72, 72А, 73, 74, 75, 76, 76А, 78, 78А, 79, 80, 80А, 81, 82, 82А, 82Б, 83, 85, 86А, 87А, 88А, 88, 88Б, 89А, 90, 91, 92, 93, 95, 96, 97, 98, 100, 100А, 102, 102А үйлер; Мауылтаскский көшесі: 3, 4, 6, 7, 8, 9, 9А, 9Б, 12, 13, 15, 15А, 18, 20, 24А үйлер; Саловников көшесі: 1, 1А, 3, 5, 7, 9, 11, 11Б, 13, 15, 17, 17А, 19А, 19, 21, 22, 22А, 23, 24, 24/2, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36А, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 42А, 43А, 43, 44, 45, 45А, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58А, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70А, 71, 71А, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 78А, 79, 79А, 80, 81А, 81, 82, 83, 83А, 83Б, 83Б/5, 83/2, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 90А, 91, 92, 92А, 93, 93/1, 94А, 94, 96, 96А, 97, 98, 100, 102, 104, 106А, 106, 108, 110, 110А, 112, 114А, 114, 116, 116А, 118, 120, 120А, 122, 124, 124Б, 124А, 126, 126А, 128, 130А, 130, 132 үйлер; Сәтбаев көшесі: 100Г үй; Солнечная көшесі: 1, 1А, 2, 3, 4, 4А, 5, 6, 7, 7А, 7 корпус 1, 8, 9, 10, 11, 11А, 12, 13, 14, 15, 15А, 16, 17, 18А, 18, 19, 20, 21А, 21, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 26А, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37А, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44А, 44, 45, 46, 46А, 47, 47А, 48, 49, 50, 50А, 51, 51А, 51Б, 51/2, 52, 52А, 52Б, 53, 53Б, 53А, 54, 55, 56, 57, 58, 58А, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 64А, 64Б, 64Б, 65, 66, 67/3, 68, 69, 70, 70А, 71, 72, 73, 74, 74А, 75, 76, 77, 78А, 78/8, 80, 80/3, 80/3А, 82, 82А, 84, 86, 88, 90 үйлер; Запотоцкий көшесі: 2А, 3, 4, 5, 6, 7, 8А, 8, 9А, 9, 11, 11А, 13, 13А, 13Б, 14, 15А, 15Б, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 25А, 25, 27, 27А, 29, 31, 33, 37, 39, 39А, 41, 43 үйлер; Щепетков көшесі: 21А, 21, 21Б, 25, 27, 29, 31, 31А, 33, 35, 37, 39А, 39, 41, 43, 45, 47, 47А, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 59А, 61, 61А, 63, 63А, 65, 65А, 81, 83, 85, 89, 93, 95А, 113 үйлер.

№147 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, 8 шағынаудан, 45 үй, Алматы қаласы Білім басқармасының «№119 мектеп-лицей» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 8 шағынаудан: 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 55, 55А, 55/1, 57, 58, 75, 76, 77 үйлер.

№148 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, 8 шағынаудан, 46 үй, Алматы қаласы Білім басқармасының «№116 жалпы білім беретін мектеп» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 8 шағынаудан: 29, 30, 31, 34, 38, 78, 80, 81, 82, 84, 85, 87А үйлер.

№149 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, 8 шағынаудан, 46 үй, Алматы қаласы Білім басқармасының «№116 жалпы білім беретін мектеп» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 8 шағынаудан: 1, 2, 3, 3-А, 4, 5, 6, 7, 7А, 8, 8-А, 9, 10, 11, 37, 39, 46, 87 үйлер.

№150 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, 8 шағынаудан, 45 үй, Алматы қаласы Білім басқармасының «№119 мектеп-лицей» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 8 шағынаудан: 14, 15, 16, 17, 18, 18А, 19, 20, 41, 41А, 41/6, 72, 72А, 74, 86 үйлер; Сәтпаев көшесі: 145/1 үйлер; Щепетков көшесі: 122, 124, 126А, 126, 127/149, 128, 130, 131, 131Б, 133, 133А-135, 134, 134А, 134Г, 135, 140, 140А үйлер.

№151 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, 6 шағынаудан, 51 үй, Алматы қаласы Білім басқармасының «№113 мектеп-гимназиясы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 12 шағынаудан: 1, 1/1, 2, 3, 4, 5, 5А, 5Б, 5В, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 15А, 16, 22/2, 26 үйлер.

№152 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, 6 шағынаудан, 63 үй, Алматы қаласы Білім басқармасының «Ғабит Мүсірепов атындағы №86 мектеп-гимназиясы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 10А шағынауданы: 1, 5, 6, 7, 8, 8А, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 үйлер.

№153 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, 6 шағынаудан, 63 үй, Алматы қаласы Білім басқармасының «Ғабит Мүсірепов атындағы №86 мектеп-гимназиясы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 6 шағынаудан: 1А, 23, 24, 25, 26, 26А, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 45А үйлер; 10а шағынауданы: 2, 3, 4; 12 шағынаудан: 9, 9/1, 10 үйлер.

№154 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, 6 шағынаудан, 51 үй, Алматы қаласы Білім басқармасының

«№113 мектеп-гимназиясы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 7 шағынаудан: 1, 2, 3, 4, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 35, 36, 37 үйлер.

№155 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, 6 шағынаудан, 51 үй, Алматы қаласы Білім басқармасының «№113 мектеп-гимназиясы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 6 шағынаудан: 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10А, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 17А, 18, 18А, 19, 19А, 20, 21, 22, 46, 48, 50 үйлер.

№156 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, 6 шағынаудан, 63 үй, Алматы қаласы Білім басқармасының «Ғабит Мүсірепов атындағы №86 мектеп-гимназиясы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 6 шағынаудан: 1, 2, 3, 3А, 3-Б, 10, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 61, 63 үйлер; 7 шағынаудан: 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 19А үйлер.

№157 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, 5 шағынаудан, 8Б үй, Алматы қаласы Білім басқармасының «№27 мектеп-гимназиясы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 5 шағынаудан: 1, 2, 2А, 3, 4, 4А, 5, 5А, 6 үйлер; 2 шағынаудан: 43, 44, 45, 46, 47, 48, 48А, 49, 50, 51, 52, 52А, 55 үйлер.

№158 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, 5 шағынаудан, 8Б, Алматы қаласы Білім басқармасының «№27 мектеп-гимназиясы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 5 шағынаудан: 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 17А, 18, 19, 19А, 20, 21, 22, 23, 29, 31, 32, 45А үйлер.

№159 сайлау учаскесі

Орталығы: Алматы қаласы, 5 шағынаудан, 49А үй, Алматы қаласы Білім басқармасының «№6 мектеп-гимназиясы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау учаскесінің шекаралары: 5 шағынаудан: 21А, 24, 25, 26, 27, 28, 28А, 30, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44 үйлер.

№160 сайлау учаскесі

Суреттерді түсірген Қайрат ҚОНЫСБАЕВ.

ШАЙБАЛЫ ХОККЕЙ

ЫНТЫМАҚ ЖЕҢГЕН ОЙЫН

Алматыда Кеңес әскерлерінің Ауғанстандағы шектеулі контингентінің шығарылғанына 35 жыл толуына орай, шайбалы хоккейден жарыс өтті.

Айнабай
МӘДИ

Мұз айдынындағы жолдастық кездесу «Ағалар» және «Сәлем» клубтары арасында өтті. Бір қызығы, қос команда құрамында жастармен бірге жігіт ағалары, егде жастағы азаматтар да шайбалы ойыннан шеберлік танытты. Басым бөлігі зейнеткер, зейнет жасына таяу азаматтардан құралған «Ағалар» әуесқойлар клубында екі ауған соғысының ардагері болды. 2017 жылы құрылған клубта ең жас ойыншы – 54 жаста, ең егде ойыншы – 70 жаста.

– Алматыда 20-дан астам команда кіретін екі әуесқой хоккей лигасы бар. «Біздің бұл ойын Ауғанстандағы кеңес армиясының шектеулі контингентінде қызмет еткен сардарлар мен сарбаздардың құрметіне, қаза тапқан әскери қызметшілерді еске алуға арналды, – дейді «Ағалар»

хоккей клубының президенті, команда капитаны Амантай Баширов.

Әбекең – қазақ хоккей кадрларының қайнар көзі ретінде танылған Өскемен қаласының тумасы. Осы қаладағы ӨМТК-да (Өскемен титан-магний комбинаты) жұмыс істеді. Аталған комбинат командасында жасындай жарқырады. Бұл – 1971-1972 жылдар болатын. Жаттықтырушысы – Николай Куликов. Осында жүргенде әскерге шақырылып, Қиыр Шығыста спорттық командада ойнады. Сол баяғы, тоғыз жасынан айналысқан шайбалы хоккейден әскерилер арасында бақ сынады. Кейін сол құрлық әскерінің Самарқанд қаласындағы әскери бөліміне ауысып, байланысшы қызметін атқарды.

Азаматтық борышын абыроймен орындап келген соң Алматыдағы Қазақ политехникалық институтында геофизика мамандығына оқыды. Осы кезде республикалық Спорттық шеберлік жоғары мектебінің командасында ойнады. Бас жаттықтырушы Александр Арбузов болды.

Ардагерлердің қарсыласы «Сәлем» әуесқой клубын 2015 жылы шайбалы хоккейге аса ынтық алматылық әуесқойлар тобы құрған. Ойынға деген құштарлық пен

жүйелі жаттығулар, сондай-ақ әуесқойлар арасындағы турнирлерге қатысу жақсы әзірлікке жетелей берді.

«Сәлем» командасы халықаралық деңгейде өзін танытып, осы маусымда олар CARHA кубогына қатысу үшін Канадаға барды. Бұл – ересектер арасындағы әлемдегі ең ірі әлемдік турнир. Іріктелген әуесқойлар арасындағы хоккейден әлем кубогы оңай шағылар жаңғақ емес. 1996 жылдан бері төрт жылда бір рет өткізілетін турнир тәртібімен жас шамасы 19-дан 70-ке дейін және одан жоғары жас мөлшеріндегі топтарға бөлінген. Канадада алматылық клуб мінезді ойын үлгісін көрсетіп, 50+ жас тобында үшінші орынды иеленіп, қола жүлдеге қол жеткізді.

Біз күткен үзіліссіз өткен шайбалы шайқас аса тартысты жағдайда көз алдымызда қалды. Шайбалардың жиі соғылуы – соның дәлелі. Нәтижесінде «Сәлем» клубы 11:4 есебімен жеңіске жетті. Сәлемдік қақпашы Кирилл Цыганюк, «Ағалар» командасынан 69 жастағы қорғаушысы Ринат Динасилов сайыстың «ең үздік ойыншылары» деп танылып, арнаулы марапаттарға ие болды.

«Шынымен де, матч нағыз спорттық ауанда болды. Біз ешқашан мұндай

көңілді әрі табанды ойнаған емеспіз. Ешкім намысты қолдан бергісі келмеді. Ардагерлердің қайсарлығы бізді таңғалдырды. Ал жас футшылар гол соқпай тынбады. Бұл ретте мұз айдынында жастық пен тәжірибе тоғысты десек болар. Ең жас ойыншы – 25 жаста, ең үлкені – 70 жаста. Бұл ойында ынтымақ жеңді деп айтуға болады», – деп мәлімдеді ойыннан соң «Сәлем» клубының капитаны Дементий Сахненко.

Жолдастық кездесуді өткізу идеясы әуесқой хоккейшілер тобы мен Ауғанстандағы соғыс ардагерлері мен мүгедектерінің қоғамдық бірлестігінің үйлестіру кеңесіне тиесілі. «Хоккейден ардагерлер ойыны шынайы достықтың, ұжымшылдықтың, ұйымшылдықтың, күш-қуаттың, ептіліктің, төзімділіктің, жеңіске деген ұмтылыс пен ерік-жігердің үлгісін көрсетті. Мұндай жан алысып, жан берісіп намыстың бұлтын ойнататын жарыстар жастардың дене тәрбиесіне ден қоюына, әскери салаға қызығушылығын оятуға себін тигізбек. Демек, жас өрендерді патриоттық тәрбиеге баулуға спорттың пайдасы зор», – дейді қалалық қоғамдық бірлестіктің үйлестіру кеңесінің төрағасы Мұрат Әбдішүкіров.

БӘРЕКЕЛДІ!

СПОРТ АЛАҢЫ САЛЫНДЫ

Алып шаһарымыздың Наурызбай ауданында №188 мектеп-гимназиясының жаңа спорт алаңы ашылды. Заман талабына сәйкес жасалған спорттық алаң екі мыңға жуық оқушыға арнайы әзірленген.

Ернұр
РЫСБАЙ

Қалалық Білім басқармасының ұсынысымен, жергілікті бюджеттен қаражат бөлінген болатын. Жалпы көлемі 3200 шаршы метрді құрайтын алаңда шағын футбол, волейбол және баскетбол алаңдарымен қатар, түрлі жаттығу құрылғылары орнатылған. Спорт алаңында оқушылардың баскетбол, волейбол, футбол, тоғызқұмалақ, шахмат, үстел теннисі, бесасық, асық ату, жеңіл атлетика және тағы да басқа спорт үйірмелері тегін жұмыс жасауда.

Спорттық алаңның ашылуына аудан әкімдігі, ата-аналар, белгілі спортшылар мен ұстаздар қатысты. Балалардың салауатты өмір салтын ұстауға септігін тигізетін алаң боларына қонақтар сенім білдірді. Осы орайда, Наурызбай ауданы

әкімінің орынбасары Мирас Нысаналиев оқушыларды құттықтап, олардан үлкен үміт күтетінін атап өтті.

– Бұл мектеп ауданымыздағы ең киелі білім ордаларының бірі. Осы жерден қаншама білімді де, талантты жастарымыздың шығарына сенімдіміз. Барлығымыз білетіндей, спорт – денсаулық кепілі. Бола-

шақта денсаулығы мықты ұрпақ қаласак, дәл осындай спорттық алаңдар арқылы көңіл бөлгеніміз жөн болар, – деді М.Нысаналиев.

Ата-аналар тарапынан да ризашылығын білдіргендердің қарасы көп болды. Алдағы уақытта балаларын мектептегі тегін үйірмеге беретіндерін айтты. Белгілі

ақын Ақберен Елгезектің қызы да дәл осы мектепте білім алады екен. Ол да өзінің жылы лебізін білдіріп, өз пікірімен бөліскен болатын.

– Бұл мектепті мен қатты жақсы көремін. Себебі, менің қызым да осы мектепті ұнатады. Өте үлкен, әрі әдемі спорттық алаң ашылып отыр екен. Ендігі жерде мектепте салауатты өмір салтын ұстанатын оқушылар көбейері анық. Болашақта дәл осы мектептен, дәл осы алаңда өтетін спорттық үйірмелердің арқасында чемпиондарымыз шығып қалары анық. Балалардың арасында спортты насихаттау, оларды спортқа баулу өте маңызды, – деді ақын А.Елгезек.

Ал оқушылардың қуанышында шек жоқ. Енді олар, өздеріне ұнайтын спорт түрлерімен жаңа алаңда шұғылдана алады. Тіпті, қаласа тегін үйірмелерге қатысып, уақыттарын тиімді пайдалана алады.

– Мектебімізде бұрын-соңды мұндай үлкен спорттық алаң болған емес. Оқушылардың бәрі дәл риза. Себебі, қалаған спорт түрлерімен айналыса алады. Тіпті, араларында болашақ әлем чемпионы боламын деп отырғандар да аз емес. Осындай спорттық алаң салып бергені үшін бәріне алғысымды айтамын, – деді мектеп түлегі Алимнұр Қадырбай.

ОРАЗАДАҒЫ ОЙ

ОРАЗА ЖӘНЕ БАЛА

Мектеп жасындағы жеткіншектердің ауыз бекітуіне көзқарасыңыз қандай?

Бүгінде мектеп жасындағы балалар, оның ішінде төменгі сынып оқушылары да ауыз бекітетін болған. Бұл тіпті, кейінгі бір-екі жылда белен алып барады. Дұрыс па, бұрыс па? Осы сауалды біз Facebook парақшамызда әлеуметтік желі оқырмандарына қойған болатынбыз. Бүгін осы туралы тарқататын боламыз.

МҰҒАЛІМНІҢ
«СӘЛЕМДЕМЕСІ»

Бұл тақырыпты қозғауыма ұялы телефоныма, WhatsApp-тағы ата-аналар чатына сынып жетекшіміздің Ораза айы басталған күні келіп түскен жазбасы себеп болды.

«Сәлеметсіздер ме, ата-аналар! Ұстаған оразаларыңыз қабыл болсын! Біздің сыныпта биыл үш-төрт баладан басқасының бәрі ауыз бекітіпті. Бүгін «басымыз ауырды» деп отырды екі-үш бала. Сабақ күнде сағат 07.50-де басталады, жеті сабақ болатын күндері кештеу шығатынын ұмытпаңыздар. Балалардың асқазаны, басы ауырмасын, қадағалаңыздар. Сабақтан себепсіз қалдырмаңыздар, енді соңғы тоқсанды бастаймыз. Оқулық, дәптерлерінің болуын қадағалап отырыңыздар. Баланың тазалығына мән беріңіздер!», – деп жазыпты 8-сынып жетекшісі Сағира апайымыз.

WHATSAPP-ТАҒЫ УӘЖ

Бұл жазбаға көп ата-ана «жарайды, апай» деп бір ауыз сөзбен ғана үн қатты. Тек бір әйел ғана ашық пікірін жеткізді. «Менің балам да ұстаймын деп еді, үзілді-кесілді қарсы болдым. Сосын «сыныпта бәрі ұстап жатыр» деді өтінген көзқараспен. Сонда да рұқсат бермедік. Ораза ұстау – ойыншық емес. Бұлар қазір өтпелі, еліктегіш, желікпе, желөкпе кезеңде жүр. Дәл осы сәтте ата-ана ретінде дұрыс бағдар бере білуіміз керек. Иә, рас, баяғыда 13 жаста отау несі болған, қолына қылыш ұстап жауға шапқан. Бірақ қазіргі 13-тегі баламыз жауға шаппақ тұрмақ, бөтінкесінің бауын да дұрыс байлай алмайтынын ескеруіміз қажет. Бүгінгі жаһандану заманында бұларға ең алдымен білім керек. Оң-солын танып алсын. Ақылы толысқанда ораза ұстау, ұстамау туралы өзі шешетін болады сосын», – деді Майра есімді әйел.

ОҚУШЫЛАР ДА
АУЫЗАШАР БЕРЕ МЕ?..

Бұл мәселені көтеруіме құрбымның өтініші де себеп болды.

«Сен журналистсің ғой. Кеше қызым (12 жаста, 7-сыныпта оқиды) екеуіміз сабақ жайын айтып отырып, әңгіме ауаны оразаға ауысты. «Анашым, біздің сыныпта он қыз ауыз бекітті. Маған ұнамайтыны, олар сабақ үстінде апайдан «дәрет алып келейікші» деп кезек-кезек сұранады, қатты қысыламын сол үшін. Оның үстіне, күнде ұлдар сияқты боғауыз сөздер айтып жүрген қыздар «дәрет алғанда шашты көрсетпеу керек» деп шаштарын жинап электеніп жатады. Ондай екіжүзділік неге керек?! Олар үшін мен ұялып кетемін. Үш мың теңгеден жинап, кафеге ауызашар жасайын деп жүр. Сол дұрыс па, анашым? Мәселен, маған біртүрлі секілді бұл қылықтары. Маған әкем екеуіңіз «бірінші кезекте білім, сабақ тұруы керек» дейсіздер ғой. Соған келісемін. Иmandылықтың тек ораза ұстаумен, мешітке барумен өлшенбейтінін білемін» деді қызым. Бала да болса, үлкендерше ой қозғап отырғанына қуандым, әрине. Бірақ қатты ойланым қалдым. Ораза ұстау – ойыншық емес қой», – деді құрбым.

БАЛИҒАТ ЖАСЫ

Жалпы, исламда балиғат жасына толған балаға ораза ұстауға рұқсат етілген. Яғни қыз бала 9 жасан бастап, ал ер бала 12 жасынан ауыз бекітуіне болады. Ал осы көрсетілген жасқа жетпеген балалар ораза ұстауға ниеттенсе, олардың ағзасын үйрету үшін ауызды ертерек ашуға, жарты күн бекітуге немесе бір күн ораза ұстатып, бір күн демалдырып, оразаға үйрету мақсатында жеңілдіктер жасауға болады дейді дін өкілдері. Мұның бәрі баланың балиғат жасына толғанға дейінгі дайындығы болып есептеледі екен. Рас, қазір кейбір таныстарым мектеп асханасының бұрынғыдай емес, босап тұратынын айтып қалып жүр. Әрине, бұған қарап кішкентай балалар да тегіс ауыз бекітіп кеткен шығар деуге келмес. Біз тек балалардың денсаулығына алаңдаймыз.

ҚАЗІР ӘЗІР МӘЗІР

Әлі де оң-солын танымаған, еліктегіш балаларға ораза ұстап, неше түрлі дәмді тағамдарға қызығу, одан қалды үлкендерге еріп ауызашарға бару немесе өзара ақша жинап, кешке жиналу олар үшін сәнге айналып бара жатқан жоқ па? Ауызашар жасаймыз деп ата-анасынан алған ақшаға бөлкім мұқтаж отбасылардың игілігіне жұмсаса, сол мың есе сауап болар ма еді?

Иә, «Ораза ұстады менің балам» деп ата-ана да қуанып жатады кейде.

Суретті салған Ғалия СМАҒҰЛҰЛЫ.

Бірақ баланың аты – бала, сәресіне тұра алмай ұйықтап қалатыны немесе үлкендерден жасырып тамақ ішіп-жеп қоятындыры да жоқ емес. Шыдай алмай кетіп, аузын ашып жіберген өрендер туралы да білеміз. Демек, психологиялық тұрғыдан да, физикалық тұрғыдан да әлі толық жетіліп болмаған балақай ораза ұстауға дайын емес. Оның үстіне, «жуанның жіңішкеріп, жіңішкенің үзілер шағында», яғни қыстан енді шығып, кіші тұрмақ, үлкеннің организмінде де дәрумен жетіспеушілігі күшейетін бүгінгідей көктемгі мезгілде ораза тұту жас балаға ауыр емес пе екен? Біз ғой, ет жеп, сорпа ішіп, сүйек мүжіп, құрт, май жеп өскен ұрпақпыз. Ал «қазір әзір мәзір», яғни фаст-фуд жеп, түрлі зиянды сусындар ішіп өсіп келе жатқан бүгінгі баланың ағзасы, асқазаны күшті дей алмаспыз. Сондықтан егер баланың ораза ұстатуға ниеті болса, онда ата-анасы алдымен дәрігер-маманмен кеңесіп, баласының денсаулығы оразаға қаншалықты жарайтынын тексерген жөн шығар деп ойлаймыз. Бала – болашақ.

Нұржамал
ӘЛІШЕВА,
журналист.

facebook

«Ел бүгіншіл, менікі ертең үшін»

Осы мақаламызға өзек болып отырған оқиғаларды әлеуметтік желіге жариялап, оқырмандар талқысына ұсынғанымызда, жазбамызды 25 адам өз парақшасында бөлісіп, жүздеген қолданушы пікір білдірді. Бұл тақырыптың аса өзекті екенін осыдан-ақ білуге болады. Солардың бір парасын назарларыңызға ұсынып отырмыз.

● Фатима Жүнісова:

– Мектепте бала сабақ оқып, білім алуы керек.

● Шүкіралла Шерімбетов:

– Дәрет намаз, Құран оқу үшін алынады, ал оразаға қажет емес. Қызым 5-сыныптан бері үзбей ораза ұстап келе жатыр. Сабағына ешқандай зияны тиген жоқ. Мектепті үздік тәмамдап, ҚазҰУ-дың Физика факультетін грантпен бітірді. Магистратураны да грантпен аяқтап жатыр, Аллаға шүкір!

● Айсұлу Кеңесбай:

– Ораза – жасаған күнәна кешірім сұрау айы менің түсінігімше. Мектептегі бала не күнә жасап қойды дейсің? Баланың балалығы болуы керек, дінмен миын уламай. Оқу оқып, білім алып, мықты азамат болса, болашағы жарқын болар еді.

● Айгерім Тоқтарбай:

– «Қой» дегенді тыңдамай, жылап отырып ұстады қызым. Сыныбында көп бала ұстапты, соған еліктеген-ау. Күнде бір сөйлеп аламын. Қарсымын.

● Өрлеу Оразханұлы:

– Он қыздың ораза ұстағанын көріп қалмай, жастардың басқа да мәселесі жетіп жатыр ғой. Қатты ақылды болсаңыздар, ажырасу бойынша әлемде екінші орында екенбіз, соның мәселесін талқылап, сонымен жұмыс істедер!

● Ақжан Жүнісова:

– Балалар сабақта ұйықтап отырады. Көзім көріп жүр.

● Төлен Рамазанұлы:

– Жөн көрсету керек. Ораза тәртібін, мұсылман әдебін үйрету қажет, болды! Мәселен, әр нәрсенің нұсқаулығы бар емес пе, сол сияқты.

● Сәрсенбек Бақытұлы:

– Мектептегі небәрі он пайызға жетпейтін дін құбылысын мәселеге айналдыруды мен де ұнатпаймын. Себебі, сол саланың ортасында жүрген соң, он баланың ораза ұстағанын құбыжық көргендей, шу етудің логикасын мен де түсінбеймін. Біраз мектептегі мұғалімдерден сұрастырып көрдім, дәл осындай мәселе туралы төндіріп айтқан ешкімді естімедім. Сөзімді қайталап айтамын, мектепте, мемлекетте білімді, ұлттық, адамзаттық құндылықтарды сіңірмесек, бұдан да сорақымен беттесерімізді қадап айтамын.

● Сара Кенжебаева:

– Мектеп оқушыларына ораза ұстауға рұқсат бермейтін заң ба, әлде әр мектептің ата-аналар комитеті ме, қаулы қабылдау қажет. Мектеп пен дінді араластыруға болмайды. Біз – зайырлы мемлекетпіз, осыны ата-ана, мұғалім, бала түсінулері керек.

● Биғайша Медеу:

– Мұғалім ретінде айтайын, оқу процесіне күрт әсері бар. Қарны аш балаға сабақ оқытып көргін!

● Гүлнар Шегебаева:

– Жас баланың зат алмасу процесі ересектерге қарағанда жылдам жұмыс істейді. Тиісінше, ас та жылдам қорытылады. Оларға 15-16 сағат аш жүру қиынырақ тиеді. Сондықтан оразаны есейіп, ақыл тоқтатқан соң ұстағаны абзал. Ораза алдында мектеп, ұстаздар оқушыларға түсіндіру жұмыстарын жүргізуі керек. Ауыз бекітудің тамақтан тыйылудан басқа жаман сөз айтпау, жамандық жасамау, т.б. көркем мінезді бойға сіңіру сияқты талаптары барын балаға үйде де, мектепте айту міндет. Мен мұғалім болсам, осы ораза айында бір ай бойы тек ана тілімізде ғана сөйлеуге келісейік деген сияқты акция ұйымдастырар едім.

● Жұматай Оспанұлы:

– Бала бір ай ораза ұстағаннан білімсіз болып қалмайды деп ойлаймын. Балаларым ораза ұстады және өз қалауларымен. Сабақтарына титтей де зияны тиіп жатқан жоқ. Алдыңғы қатардағы оқушылар санатында. Сонымен бірге, мектебінде де, үйдегі шаруада да ауыз бекіткендерін бұлдап көрмейтін. Жалпы, осы оқушының оразасын қаузағандай етегі ерте ашылып, мектепте жүкті болып жатқандар жайлы, бесіктен белі шықпай жатып, электронды темекі шегетіндер, мұғалімге дөрекі мінез көрсетіп, боғауыз сөйлейтіндер, әлімжеттілік көрсетіп, бір баланы он бала басына секіріп, тепкілейтіндер туралы, тізе берсеңіз шыға беретін тексіздік жайлы оқушылардың оразасына алаңдағандай қоғамдық талқылауға айналдырып, жиі-жиі дабыл қағып, оң нәтиже беруіне де атсалыссақ қой деймін. Ал енді ораза ұстап жүріп, арасында өрескел қылық көрсету оразаның кінәсі емес, үйдегі ата-ана тәрбиесінің нәтижесі деп ойлаймын.

● Дәулет Достияр:

– Ауыз бекіткен жеткіншектерге иманды ұрпақ өсіп келе жатыр деп қуана қарауымызға да болады. Екінші жағынан, дәл бүгінгі күні жастардың дінге жақындауына қалай болғанда да алаңдамай отыра алмаймын. Дәстүрлі діни танымымыз бас-аяғы қалыптасып болмаған осынау кезеңде балаларымызды көзден таса етпеген жөн деп білемін. «Ел бүгіншіл, менікі ертең үшін» демекші, олардың келешегіне мектеп емес, алдымен өзіміз, яғни ата-ана жауаптымыз.

30, 33, 35, 36, 37, 38/48, 39/4, 40/41, 41/7 корпус 1, 41/7, 42, 43/46, 44/1, 45, 47, 51, 53, 55/14 үйлер; Полевая тұйығы: 1/14, 3, 5, 7А, 7, 9, 12А, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21А, 21, 23, 25, 26А, 26, 27 үйлер; Поповка көшесі: 4, 6, 8-10, 9-11, 12, 15, 27, 28А үйлер; Портартурская көшесі: 1А, 1, 3, 4, 5А, 5, 6А, 6, 8А, 8, 10, 11, 13, 14А, 16, 18, 19, 21, 22, 23, 28, 30 үйлер; Псковская көшесі: 1, 2/33, 3, 4, 5, 6, 7, 8А, 8 корпус 1, 8 үйлер; Речка Казачка көшесі: 1А, 1Б, 1,В, 1Д, 1,3, 5, 7, 9А, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27 үйлер; Саврасов көшесі:2/19, 3, 4, 5, 6, 8, 48/10 үйлер; Средняя көшесі: 29, 31, 35, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 50, 51, 52А, 53, 55А, 55, 56, 58, 59, 62 үйлер; Таженов көшесі: 1/7, 2, 3, 4, 5, 7, 12, 15, 17, 20, 22, 24, 25, 26А, 26, 27, 28, 29 корпус 1, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37/28, 38А, 38, 40, 42/30 үйлер; Талинская көшесі: 1, 2А, 2/32А, 3, 4 үйлер; Улыновская көшесі: 1/29, 2/31, 3, 4, 5/28, 6/30, 7, 8, 9/64, 10, 12, 14, 15/41, 16, 17, 19/16, 20, 21/15, 22/34, 23, 25, 26/16, 25/17, 29, 31А, 31, 34, 38/16, 40, 42, 44 үйлер; Целиноградская көшесі: 1, 3, 5, 7/14, 9/5, 10, 12, 14/32, 15А, 15/29, 17, 19 үйлер; Цуликская көшесі: 1А, 1, 2А, 2Б, 2,3, 4, 7А,8А, 8, 9, 10, 11А, 11, 12/7, 14 үйлер; Саббар Шаронова көшесі: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8/2, 9, 10/1, 11, 12, 13А, 13, 14, 15А, 15,17, 18/25, 19, 20, 21/18, 22, 23/23, 25, 27 үйлер; Широкая көшесі: 10А, 10/9, 16, 20А, 20, 26, 28А, 28, 36, 37, 38, 40 үйлер; Шокай көшесі:1А, 1Б, 1Г, 1, 2А, 2/45, 3А, 3, 4, 5, 6, 8, 9А, 9/5, 11, 12/2, 13А, 13/6, 14А, 14, 15А, 17, 18, 20/4, 22/7, 23/13, 25, 26, 32, 33/11, 35, 36А/15А, 37, 31/16, 39А, 41А, 41, 43/37, 45А, 45, 49/36, 50/15, 51, 55, 56, 59, 60, 62/42, 64/39, 66, 68, 70/38, 72, 73, 74, 76, 79, 94, 96 үйлер; Шухов көшесі: 1, 2Б, 2Б, 2Г, 2Д, 2Е, 2Ж, 2К, 2Л, 2М, 2Т, 2/43, 2/3, 2/5, 3А, 4, 5А, 5Б, 5, 8, 9А, 9, 10, 11А, 11Г, 11, 12, 13А, 13, 15 корпус 1, 15, 17А, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25А, 25, 26/2А, 27/46, 28/1, 29/41, 30, 31, 32, 33А, 33, 34, 34/1, 35/27, 36А, 36, 37А, 37, 38А, 38, 39А, 39Б, 39В, 40, 41А, 41Б, 41, 42/2, 43/25, 44/1, 45А, 45, 46А, 46, 47/24, 48, 49/19, 50/16, 51, 52, 53А, 53/20, 54, 55/23, 56, 57, 58, 59/60, 61/55А, 61/5, 62, 63, 64/26, 65, 68, 70, 72/22, 74/25, 76, 80, 80, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100, 102, 104, 104/10, 106, 108, 110 үйлер.

№3673 сайлау уәкесі

Орталығы: Алматы қаласы, Глубокая көшесі, 18, Алматы қаласы білім басқармасының «№63 мектеп-гимназия» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.
Сайлау уәкесінің шекаралары: Айгөлек көшесі: 25 үйлер; Қасым Аманжолов көшесі: 1/72, 3, 4, 5, 6, 7 корпус 1, 7, 8, 9, 10, 11, 13 үйлер; Ахмедсафин көшесі: 51А, 51/12, 56/18, 58, 60 үйлер; Верненская көшесі: 4, 6, 7/2, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17Б, 17, 19А, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28/58, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35/15, 36, 37/20, 38, 39, 40/55, 41, 43, 49А, 49, 51, 53 үйлер; Владивостокская көшесі: 35/1, 38А, 40, 42 үйлер; Глубокая көшесі: 28, 29А, 30А, 30 31А, 31, 32 корпус 1, 32, 33Б, 33, 34, 35А, 35 үйлер; Говоров көшесі: 1/2, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16,18, 19/2, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 31, 32, 34, 36А, 38, 40, 42, 44, 46, 50 үйлер; Истомин көшесі: 1/5, 3, 5, 7/14, 9/15, 11, 13, 15, 17/21, 19, 21, 23, 25, 27/52, 29/33, 31, 33, 35, 37, 39/28, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 57, 59, 63, 65, 67, 102, 69/15, 71, 73, 75, 77, 79А, 79, 83, 85, 87А, 89А, 89, 91, 93, 95, 110, 112, 114, 116, 118А, 118, 120, 122, 124, 126 үйлер; Крайняя көшесі: 1/17, 3, 4, 5, 6, 7/10, 8, 9/11, 10, 11, 12/12, 13/16, 14, 16, 17, 18А, 18, 18/18А, 19А корпус 1, 19, 21, 22, 23, 24А, 24, 25, 26, 27, 28А, 28Б, 28, 29, 30, 31, 32А, 32, 36Б, 36В, 36Г, 36Б, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52 үйлер; Кривая көшесі: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9/62, 10/64, 11/49А, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25/74, 26 үйлер; Крмская көшесі: 18/46, 23/85, 27, 30 үйлер; Морозов көшесі: 1, 2А, 2, 3А, 3, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 13/19, 14, 15/20, 17, 19А, 19 үйлер; Пензенская көшесі: 11, 13, 15, 19, 21, 23А, 23Б, 23, 25, 27, 29/21 үйлер; Питгоровская көшесі: 37, 39, 40 үйлер; Рузавитз көшесі: 1, 3 үйлер; Биолог бағдындык серіктестігі: 5, 17, 22, 30, 36 үйлер; Ботаник бағдындык серіктестігі: 1 үйлер; Восход бағдындык серіктестігі: 3, 7, 47 үйлер; Гоголпроовой бағдындык серіктестігі: 1, 2, 4, 10, 12, 13, 11, 14, 16, 17, 21, 22, 23, 25, 26, 30, 31, 32, 33, 38, 42, 43, 44, 46, 51, 52, 53, 55, 59, 60, 61, 64, 65, 66 үйлер; Дошкольный бағдындык серіктестігі: 1, 5, 6, 10, 11, 13, 16А, 19А, 20, 22, 26, 44, 49, 56 үйлер; Заря бағдындык серіктестігі: 2, 20, 24, 26, 27, 28, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38 үйлер; Зеленотрой бағдындык серіктестігі: 5, 7, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 25, 26, 27, 29, 31, 31/1, 33, 35, 36, 37, 39, 40, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 53, 57, 58, 59, 64, 68, 70, 71, 73, 77 үйлер; Луч бағдындык серіктестігі: 1А, 4, 10, 14, 15, 16, 26, 43, 84, 95, 107, 110, 111, 117, 131, 136 үйлер; Кеңсай массиві Мичуринец бағдындык серіктестігі: 17 үй; Мичуринец-ог бағдындык серіктестігі: 10, 14, 25, 44, 45, 61, 70, 78, 82, 83, 88, 102 үйлер; Мичуринец бағдындык серіктестігі: 81, 139, 162, 169 үйлер; Мичуринец-север бағдындык серіктестігі: 91, 112А, 112, 119, 120, 122, 123, 127, 129, 151А, 154, 156, 162, 175, 177, 178, 185 үйлер; Нива бағдындык серіктестігі: 115, 17, 21, 51 үйлер; Общепрокура тура бағдындык серіктестігі: 1 үйлер; Полевая бағдык серіктестігі: 3А, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 19, 21, 27, 30, 35, 36, 37, 40, 43, 44, 47, 50, 52, 53, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 70, 71, 78, 78 үйлер; Кеңсай массиві Полиграфист бағдындык серіктестігі: 5А, 25, 45, 46 үйлер; Полиграфист бағдындык серіктестігі: 1, 39, 42 үйлер; Прокура тура бағдындык серіктестігі: 2, 7 үйлер; Стоматолог бағдындык серіктестігі: 13 үйлер; Строительный техникум бағдындык серіктестігі: 1, 4, 6, 8, 9, 11, 13, 20, 21, 24, 26, 31, 36, 37 үйлер; Тәуғұл бағдындык серіктестігі: 4, 6, 7, 9, 12, 13, 15А, 15, 18, 19, 21, 25, 29, 30, 38, 42, 47, 49, 55, 57, 58 үйлер; Эдельвейс бағдындык серіктестігі: 9, 16, 21, 33, 34 үйлер; Сәрсенбаев көшесі: 2, 3, 4, 5А, 5, 6, 7, 8А, 8, 9, 10, 11, 12, 13А, 13, 14, 15, 16А, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23А, 23Б, 23В, 23, 23/1, 23/2, 24, 25, 26А, 27, 28А, 28, 30, 34А, 34, 36А, 36 үйлер; Саттаров көшесі: 1, 2, 3А, 3, 4, 6/8, 7/5, 9/1, 10, 11, 12, 13, 14, 15А, 15, 16, 17/6, 18/8, 19/13 корпус 1, 22, 23, 24, 25/27, 26, 27, 28, 29, 30/48, 31, 32/29, 33, 34, 35/20, 36, 37/21, 38, 39, 40, 41, 42/22, 43, 45/26, 46, 47/45, 48, 49А, 49, 50, 51, 52, 53, 55, 56, 57, 58А, 58/28, 59, 62/47, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 70/2 үйлер; Средняя көшесі: 61/40, 63, 65, 67, 69 үйлер; Украинская көшесі: 4, 6, 8/3А, 10, 10/33, 12, 16, 16, 20/49, 22, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 44, 53 үйлер; Оразбаева көшесі: 1, 2, 4, 6/5, 7, 9, 10, 11, 12, 13 үйлер; Чекалин көшесі: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10А, 14, 15, 15/14, 16, 17, 18, 19, 23/44 корпус 1, 23/44, 25, 27, 29, 31, 33, 35/41 үйлер; Широкая көшесі: 31 үйлер; Шокай көшесі: 87, 89, 91, 93А, 93, 95, 97, 99, 101, 103, 105, 107А, 107, 114А, 116/25, 118А, 118, 119В, 119Г, 119Д, 119К, 119Л, 119М, 119Н, 119П, 119Р, 119С, 119Т, 119У, 119Ш, 119Ю, 119, 119/1, 119/10, 119/10, 119/2, 119/20, 119/26, 119/35, 119/36А, 119/36, 119/4, 119/5, 119/6, 119/7, 119/8, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128А, 128, 129А, 129, 130, 131, 132, 133А, 133, 134, 135, 136, 137А, 137, 138, 139, 141, 143, 145, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162А, 162, 163, 165А, 165, 167, 168, 170, 170/1, 172, 173, 174, 175, 177, 179, 183, 185, 187, 189, 191, 193, 203, 205А, 205, 207, 209А, 209, 211А, 211Б, 213А, 213, 215, 217, 218, 223, 225А, 225Б, 225, 227, 229, 230, 231, 229, 231, 233, 235, 237, 239, 241А, 241, 243А, 243, 245, 247, 249А, 251, 253, 255, 257, 259А, 259, 261А, 261, 263А, 263, 265, 267А, 267, 271А корпус 1, 271А, 271Б, 271В, 271, 277, 279, 281, 283, 283А, 287, 289А, 289В, 289Г; Шухова көшесі: 86/35, 88, 90, 92/10, 94/9, 96, 98/10, 100/9, 101Б, 101В, 101Г, 101Е, 101К, 101Л, 102, 103, 104, 104/10, 106/9, 108/17/3, 110, 116, 120, 122, 124, 126, 128, 130, 132, 134, 136, 140, 142 үйлер.

№368 сайлау уәкесі

Орталығы: Алматы қаласы, Глубокая көшесі, 18, Алматы қаласы білім басқармасының «№63 мектеп-гимназия» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.
Сайлау уәкесінің шекаралары: КНМ саяжай кооперативі: 46,112 үйлер; Труд и отдых саяжай кооперативі: 7 үйлер; АВР3 бағдындык серіктестігі: 2, 15, 20, 21, 22, 29, 37, 51, 61, 72, 74, 79, 86, 95 үйлер; Агропромбанк Арман бағдындык серіктестігі: 2,5 үйлер; Ак-су бағдындык серіктестігі: 27; 29; Алтын бағдындык серіктестігі: 2, 1/6, 23, 2/9 үйлер; АПУ Горисполкома бағдындык серіктестігі: 3, 7, 8, 16 үйлер; Арман бағдындык серіктестігі Сұлусай шағынауданы: 1, 9 үйлер; Арман бағдындык серіктестігі: 7, 9, 21, 54 үйлер; АРО-1 бағдындык серіктестігі: 4, 9, 11, 13 үйлер; АЭВР3 бағдындык серіктестігі Кеңсай массиві: 12, 14, 19, 28, 35, 40, 46, 47, 51, 54, 63, 72, 86, 89, 95, 96, 107, 135 үйлер; Верховный суд бағдындык серіктестігі: 5, 6 үйлер; Вишня бағдындык серіктестігі: 2, 4, 10, 16 үйлер; Восход бағдындык серіктестігі: 3 үйлер; Вымел бағдындык серіктестігі: 5, 9, 10, 11, 18, 19, 20, 23, 25, 27, 34, 37, 39, 46, 52, 53, 56, 59, 66, 73, 78, 79, 83, 89, 105, 106, 112 үйлер; Геолог бағдындык серіктестігі: 12, 27, 41А, 44, 47, 52А, 59, 90, 91, 107, 108, 114, 146, 154, 170 үйлер; Гордзестанция бағдындык серіктестігі: 1, 8, 15, 30 үйлер; Госкино бағдындык серіктестігі: 3, 4, 10, 12, 13, 14, 16 үйлер; Госпиталь инвалидов ОБ бағдындык серіктестігі: 7, 17/1 үйлер; Детсад-бюднина бағдындык серіктестігі: 5 үй; Дружба бағдындык серіктестігі: 7, 8, 9, 10, 23, 30, 43, 45, 72 үйлер; Звездочка бағдындык серіктестігі: 2, 3, 4, 16, 18, 20А, 21, 23, 24, 27, 32, 33, 36, 38 үйлер; Зоронье бағдындык серіктестігі Кеңсай массиві: 2, 8А, 13, 15, 17 үйлер; Знание бағдындык серіктестігі: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9 үйлер; Зорька бағдындык серіктестігі: 5, 7, 8 үйлер; Институт химии бағдындык серіктестігі: 2, 5, 7, 11, 22, 30, 31, 34, 36, 40, 45, 47, 55, 59, 75 үйлер; Казахзырпром бағдындык серіктестігі: 1, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 15, 17, 19, 20, 21, 23, 30, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 44 үйлер; Казахфильм бағдындык серіктестігі: 3, 4, 5, 7, 8А, 8, 10, 12, 14, 20, 21, 24, 37, 44, 49, 52, 81, 82, 83, 84, 88, 89, 92, 94, 97, 114, 117, 121, 122, 125, 128, 129, 132 үйлер; КНМ бағдындык серіктестігі: 2, 5А, 5, 7, 10, 17, 134, 41, 46, 54, 110, 113, 114, 115 үйлер; Культура бағдындык серіктестігі: 4, 7, 11А, 13 үйлер; Кызылту бағдындык серіктестігі: 2, 24Б, 24, 25 үйлер; Мебельщик бағдындык серіктестігі: 1, 2, 7, 10, 13, 24, 25, 28, 31, 32, 43, 47/1, 48, 49, 50, 54, 56, 58, 63, 79 үйлер; Метролог бағдындык серіктестігі: 1, 3, 5, 10, 47 үйлер; Механизатор бағдындык серіктестігі: 8, 24, 28, 49, 56, 57, 59, 60, 62, 63, 64, 67, 74, 76, 77, 89, 84, 97, 100, 111, 119А, 120, 124,125, 127, 128 үйлер; Мичурина бағдындык серіктестігі: 46, 58, 94/Д үйлер; Мичуринец бағдындык серіктестігі: 17 үй; Молодой садовод бағдындык серіктестігі: 3, 4, 12, 22, 26, 55, 78, 80, 81, 94А, 95, 97, 100, 104, 105А, 109, 112, 113А, 113, 114, 127, 130, 146, 153, 170, 171, 190 үйлер; Монаткин бағдындык серіктестігі: 39, 40 үйлер; Нархоз бағдындык серіктестігі: 3, 23, 34, 35, 37А, 39, 41, 42/7, 43, 45, 47А, 47Б, 47Г, 47Д, 47Е, 47, 49, 49/1, 51/78, 51/1 үйлер; Казахстан көшесі: 3, 4, 5, 8, 10, 12, 14, 16 үйлер; Калдыков көшесі: 49, 76 үй; Кармысов көшесі: 26, 28, 30, 32/6, 32/2, 36, 38, 40/82, 42, 44, 46 үйлер; Кастеев көшесі: 14/40, 15, 16А, 16, 17, 18А, 18, 19, 20, 22, 22/1, 23А/12, 23, 25А, 25/9, 27, 29, 30, 31, 32/14, 33, 34 корпус 1, 34, 35А, 36, 38А/19, 38, 40, 42, 44А, 41 үйлер; Киров тұйығы: 2, 4А, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 21, 23, 25, 27, 39, 41 үйлер; Кошовой көшесі: 2, 3А, 5/1, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11А, 12/22, 12, 14/15, 15/18, 16, 17/13, 18,20, 21 үйлер; Шевченко көшесі: 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 16, 26, 32.

9, 11, 13А, 13Б, 13, 15, 20В, 24, 26, 28А, 28, 30А, 30,32А, 32, 34, 36, 38, 40 үйлер; Бөгенбай батыр көшесі: 1, 5, 7, 9, 13/12, 15, 17, 19А, 193, 19, 19/1, 19/10, 19/13, 19/17, 19/2, 19/21, 19/3, 19/4, 19/5, 19/6, 19/7, 19/8, 19/9, 23А, 23/3, 25/16, 27, 27/9, 29/10, 31/9, 33/12, 35/13, 37, 39, 41А, 41, 43/13, 45, 47, 49/40, 51/15, 53А, 55, 59, 61, 65, 67 үйлер; Бутаковская көшесі: 1, 3, 5А, 5Б, 5, 7А, 7, 9А, 9Б, 11А, 11, 13, 15, 17А, 17 үйлер; Есенберлин көшесі: 175, 177, 189А, 189, 191, 195, 203, 205, 209, 213, 215, 217А, 219, 221 үйлер; Казыбек би көшесі: 2, 6, 8/60, 12Б,12В үйлер; Гафу Қайырбеков көшесі: 61, 62, 64, 66, 67, 68, 70/5, 71, 73, 75, 77, 79, 81А, 81 үйлер; Кармысов көшесі: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22/61 үйлер; Кастеев көшесі: 1Б, 1, 2Б, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10А, 11, 13А үйлер; проезд Кирова көшесі: 2, 3, 6 үйлер; Киров көшесі: 2, 4, 5, 6,8 үйлер; Курбанская көшесі: 3, 5, 7, 8, 10, 12А, 12, 14 үйлер; Многоводная-2 көшесі: 3, 4А, 5А, 5, 7, 9, 10Б, 10В, 10,11, 13, 14А, 14, 16, 18А, 18 үйлер; Орманов көшесі: 1/11, 3А, 3Б, 3, 4А, 4, 5А, 5Б, 5, 6, 7А, 8, 9, 10А, 10, 11, 12А, 12, 13, 14А, 14Б, 14, 15А, 16, 17, 18, 19, 20А, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28А, 28, 29 корпус 1, 29, 30, 31, 32Б, 32В, 32Г, 32Д, 32Ж, 32 корпус 1, 32, 32/2, 32/3, 32/5, 32/8, 33, 34А, 34Б корпус 1, 34Б, 34В, 34Г, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40А, 40, 41, 42, 43, 44, 45А, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 52А, 52, 54 үйлер; Горький атындағы парк: 5, 10 үйлер; Тобыл көшесі: 1, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 13А, 14, 16 үйлер; Төле би көшесі: 4А, 4Б, 4, 7А, 11Б, 11, 11/2 үйлер; Тополевая көшесі: 39Б, 39 үйлер.

№370 сайлау уәкесі

Орталығы: Алматы қаласы, Алатау шағынауданы, Жетбаев көшесі, 15, Алматы қаласы білім басқармасының «№7 жалпы білім беретін мектеп» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау уәкесінің шекаралары: Алатау шағынауданы Айқан көшесі: 7, 8А, 9, 11, 12, 13, 14А, 14, 15, 16А, 16, 17А, 17, 18А, 19А, 20А, 20, 22, 24 үйлер; Алатау шағынауданы Академическая көшесі: 1, 2, 3, 4А, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 40 үйлер; Алатау шағынауданы Акбөкев көшесі: 1, 2А, 2Б, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 үйлер; Алатау шағынауданы Алинтинский көшесі: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 22, 84 үйлер; Алатау шағынауданы Бетке көшесі: 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 12/2, 14/1, 16 үйлер; Алатау шағынауданы Еркес Сылқым көшесі: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 20, 22, 36, 36/1 үйлер; Алатау шағынауданы Жетбаев көшесі: 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10

№408 сайлау уәкесі

Орталығы: Алматы қаласы, Төтібеков көшесі, 89, Алматы қаласы білім басқармасының «№98 жалпы білім беретін мектеп» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау уәкесесінің шекаралары: Бейімбет көшесі: 4, 8/10, 10, 16, 18А, 18, 20, 22/14, 26А, 26, 30, 32, 34, 36, 44/1, 46/76, 50, 52, 58, 60, 66, 68, 70 үйлер; Емел көшесі: 3, 4, 5, 6, 7, 18/11, 24, 25, 9, 26, 28А, 28, 31, 34, 36, 37, 38, 39, 44, 46А, 46, 47, 48А, 49, 50А, 50 үйлер; Гүрлөл көшесі: 88/54, 90, 92, 94, 95/96, 96, 97, 98/33, 99, 100/30, 101, 102, 103, 104, 105/35, 106/7, 107/32, 109, 110А, 110, 111, 113, 115, 117, 119/9, 121А, 121/6, 123А, 123, 125, 125/1, 127, 129А, 129, 131, 133, 135, 137, 139А, 139, 143, 145, 147, 149В, 149Г, 149, 151 үйлер; Кабылов көшесі: 78, 80, 82, 84, 86/27, 88/20, 90, 92, 93/48, 94, 95, 96А, 96/17, 97, 98, 99, 100А, 100, 101, 102А, 102, 103/22, 104А, 104, 105, 106А, 106Б, 106, 107, 108А, 109, 111, 113, 115, 117А, 117, 119, 121, 123, 125 үйлер; Лисаковская көшесі: 74, 75/2, 76, 77А, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 85/1, 87/2, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 111, 113, 115, 117, 119, 121, 123А, 123Б, 123В, 123, 129, 131, 133А, 133, 135А, 135, 137, 139А, 145, 147, 149, 151, 153, 155, 157А, 157А, 157, 160, 161А, 161, 163А, 163, 165, 169, 172, 174А, 201, 207, 217А, 217, 219, 221, 225, 227, 229, 231 үйлер; Погодин көшесі: 71/40, 75/21, 100/38, 102, 104, 106/619 үйлер; Полетаев көшесі: 75/30, 75, 77 корпус 1, 77, 79, 81/17, 86, 86/28, 88, 90, 92, 92/15 үйлер; Сазановская көшесі: 93/14, 95, 97, 99, 103, 105А, 105, 107, 109, 111, 113А, 113, 115, 117, 118/12, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130/9, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 138, 139, 140А, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150 корпус 1, 151, 151, 152, 153, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162А, 162Б, 162, 163, 164, 165А, 165, 166А, 166, 167, 168, 169А, 169, 170А, 170, 171, 172А, 172Б, 172В, 172, 173, 174А, 174, 175, 176Б, 176В, 176, 177, 178, 179 корпус 1, 179, 180А, 180Б, 180Г, 180, 181, 82А, 182Б, 182В, 182, 183, 184А, 184Б, 184, 186А, 186, 188, 190, 192, 194 үйлер; Сарыбай көшесі: 96/62, 97/64, 98А, 98, 99, 100, 101А, 101, 102, 102/1, 103А, 103, 104/43, 105/45, 107/42, 109/1, 110, 111А, 111, 112, 113, 114, 115/17, 116, 118/15, 119, 120/14, 121, 122, 123, 125, 127, 129 үйлер; Таиров көшесі: 185, 187, 191, 203, 205, 209, 211, 213, 215А, 217, 221/23, 227, 233, 235, 237, 239, 241, 243, 245, 247А, 253А, 253Б, 253 үйлер; Төтібеков көшесі: 79/24, 81, 83, 85, 87, 91, 93, 95, 97, 99, 101, 103А, 103Б, 103, 105, 107А, 107, 109, 111, 113, 116, 118, 120А, 120Б, 122А, 122, 124, 126, 128, 130, 132А, 134А, 134, 136А, 136, 138, 140, 142 корпус 1, 142, 144, 146, 148, 150, 152, 154, 156, 158, 160А, 162, 164, 166, 168, 170, 172, 174А, 174, 176, 178, 180, 182, 184, 192/2, үйлер; Текемет көшесі: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7А, 7, 8, 9А, 9Б, 9, 10А, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21А, 21, 22, 23А, 23Б, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40А, 40, 41А, 41, 42, 43А, 43Б, 43, 44, 45, 47, 49 үйлер; Теміртау көшесі: 3, 5, 8, 11, 13, 16/117, 18, 19А, 19, 20, 21, 22, 1, 2, 3, 25, 28А, 30, 31, 32, 33, 35, 37, 39А, 39, 41, 43А, 43 үйлер; Халиуллинов көшесі: 68А, 68Б, 68 үйлер; Чаплин көшесі: 73, 75, 77, 79, 81А, 81, 83, 85/28, 168, 89, 91, 93А, 93, 95А, 95, 97, 99, 100/72, 101, 101, 102А, 102, 104А, 104, 104А, 106С1, 108/52, 112, 114, 116, 118, 120, 122, 124, 126/27, 128/26, 130, 132, 134, 136, 138, 138/1, 140А, 140, 142, 144, 146, 148, 150, 152А, 152Б, 154, 15А, 156А, 156Б, 156, 158А, 158 үйлер; Екібастұз көшесі: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8/23, 10/16, 12, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29 үйлер.

№409 сайлау уәкесі

Орталығы: Алматы қаласы, Демченко көшесі, 83Б, «Алматы қоспалалы клиникалық ауруханасы» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорынның ғимараты.

Сайлау уәкесесінің шекаралары: жабық.

№410 сайлау уәкесі

Орталығы: Алматы қаласы, Жангелдин көшесі, 28, Алматы қаласы Қоғамдық денсаулық сақтау басқармасының шаруашылық жүргізу құқығындағы «№2 Қалалық перинаталды орталығы» коммуналдық мемлекеттік кәсіпорынның ғимараты.

Сайлау уәкесесінің шекаралары: жабық.

№412 сайлау уәкесі

Орталығы: Алматы қаласы, Думан шағынауданы, Қарқаралы көшесі, 15, Алматы қаласы білім басқармасының «№172 мектеп-гимназия» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау уәкесесінің шекаралары: Думан шағынауданы Ақжайық көшесі: 40, 38 үйлер; Думан шағынауданы Алатау көшесі: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 21/34, 22, 24А, 24, 26А, 26, 32А үйлер; Думан шағынауданы Алтын Емел көшесі: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18 корпус 1, 18, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34 үйлер; Думан шағынауданы Анырақай көшесі: 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17/52, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29/18 үйлер; Думан шағынауданы Арыс көшесі: 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13/30, 18, 20/32 үйлер; Думан шағынауданы Азат би көшесі: 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94А үйлер; Думан шағынауданы Бішкек көшесі: 12/36, 12/1, 20, 23/33, 26А, 26/25, 30А, 36/28, 37, 38, 39, 40А, 40Б, 40В, 40, 41, 43, 45 үйлер; Бригадная көшесі: 64, 68/2, 74, 76, 78, 80, 82, 90, 94 үйлер; Думан шағынауданы Бұрайбай көшесі: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 үйлер; Говоров көшесі: 79, 81, 83 корпус 1, 83, 85, 94, 96, 98, 100А, 100, 102, 106А, 106, 108, 110, 112, 114 үйлер; Думан шағынауданы Есіл көшесі: 23,5, 23/6, 23/7, 23/8, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 37, 38, 40, 42/3, 43, 45, 47, 47/1, 47/2 үйлер; Думан шағынауданы Жиренше көшесі: 1, 3, 4, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45 үйлер; Думан шағынауданы Қазығұрт көшесі: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 20/13, 21/11, 22, 22/19, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31/22 үйлер; Думан шағынауданы Қарашай көшесі: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 64, 66, 68, 70, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92/89, 109 үйлер; Қарымбаев көшесі: 10/1, 18А, 20А, 20, 22А, 22Б, 22А, 24А, 24А, 26А, 32 үйлер; Қарымбаев 2-көшесі: 2, 4, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 19, 21 үйлер; Думан шағынауданы Қарқаралы көшесі: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16А, 16, 18/34 үйлер; Думан шағынауданы Кереку көшесі: 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27/5 үйлер; Думан шағынауданы Қызылжар көшесі: 4, 6, 8, 10, 12, 14, 15/15, 16, 18, 19, 20, 22/19, 25, 26, 28, 30, 32, 33, 33/1, 34, 35, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 64 үйлер; Думан шағынауданы 130, 152, 196, 390, 489, 559 үйлер; Морозов көшесі: 65, 67, 69А, 69, 71, 75, 77, 79, 81 үйлер; Думан шағынауданы Сарыарқа көшесі: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17/3, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27/14, 28/16 үйлер; Думан шағынауданы Тарбағатай көшесі: 1, 2А, 2, 3, 5, 8, 9, 11, 14/7, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24 үйлер; Думан шағынауданы Хан тәңірі көшесі: 38/18, 40/17, 48/15, 50/60, 52/16, 53/20, 54/16, 55, 56/15, 57 корпус 1, 57, 58/14, 59, 60/13, 61, 62/10, 63, 64, 65, 66, 67/69, 71, 73/17, 75/16, 77, 79, 81, 83, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99, 101, 103, 105, 107, 109, 111, 113, 115 үйлер; Думан шағынауданы Қазақстан тәуелсіздігінің 10 жылдығы көшесі: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17/36 үйлер.

№413 сайлау уәкесі

Орталығы: Алматы қаласы, 3.Шашкин көшесі, 32А, Алматы қаласы білім басқармасының «№112 Бөбекжай-балабақшасы» мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпорынның ғимараты.

Сайлау уәкесінің шекаралары: Әлі-Фараби даңғылы: 64, 98, 100, 108А, 110А, 110Б, 110В, 110Е, 110, 110/19 үйлер; Шашкин көшесі: 21, 23, 25, 27, 29, 30А, 30/108, 32Б, 32, 34А, 34, 36А, 36, 38А, 38Б, 38, 40 үйлер.

№414 сайлау уәкесі

Орталығы: Алматы қаласы, Таулы қырат шағынауданы, М.Жуков көшесі, 140, Алматы қаласы білім басқармасының «№77 жалпы білім беретін мектеп» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау уәкесесінің шекаралары: Әзірбаев көшесі: 1, 3, 4, 5/1, 6, 7/2, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 30/1, 31, 32, 33А, 34, 35, 36, 37, 39, 40 корпус 1, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 63, 65/1, 70, 73/45, 75/184, 76, 77, 78, 82, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97/1, 102/83, 102/83 корпус 1, 103 үйлер; Таулы қырат шағынауданы Арқалық көшесі: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27/14, 28/16 үйлер; Думан шағынауданы Арқалық көшесі: 1, 2А, 2, 3, 5, 8, 9, 11, 14/7, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24 үйлер; Думан шағынауданы Хан тәңірі көшесі: 38/18, 40/17, 48/15, 50/60, 52/16, 53/20, 54/16, 55, 56/15, 57 корпус 1, 57, 58/14, 59, 60/13, 61, 62/10, 63, 64, 65, 66, 67/69, 71, 73/17, 75/16, 77, 79, 81, 83, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99, 101, 103, 105, 107, 109, 111, 113, 115 үйлер; Думан шағынауданы Қазақстан тәуелсіздігінің 10 жылдығы көшесі: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17/36 үйлер.

№415 сайлау уәкесі

Орталығы: Алматы қаласы, Таулы қырат шағынауданы, М. Жуков көшесі, 140, Алматы қаласы білім басқармасының «№77 жалпы білім беретін мектеп» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау уәкесінің шекаралары: Алдар көсе көшесі: 56, 58, 59, 60 корпус 1, 60,63, 66, 67, 69, 71, 73 үйлер; Ахмедияров көшесі: 2/103, 4, 6, 8, 10, 12, 20, 22, 32/126, 34, 36А, 36, 42, 44, 46, 48, 50, 52/120, 54/117, 58-60/71, 60, 62/40, 64, 66, 68Б, 70, 72, 74 үйлер; Жаркент көшесі: 1/81, 8, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 27/147 үйлер; Жамакаев көшесі: 5, 6, 10, 12, 16, 22А, 22, 24, 28, 30, 32, 34, 36, 38/54, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 58, 63, 64, 62, 68, 72, 74, 76, 78, 80/46, 82/47, 84, 86, 87, 89, 91, 93, 94, 95, 97, 100, 103/46, 105/45, 109, 110, 111, 113, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134/48, 135/38, 136/47, 138, 140, 142, 144, 148, 150, 152, 154, 156, 158, 160, 162, 164, 166, 168, 170, 172, 174, 176, 178, 179, 180, 182, 184, 186, 188, 190А, 190, 191, 192, 194, 198, 198А, 200, 202, 204, 206, 216/21, 21, 220, 221, 222, 224, 226, 228, 232, 234, 236, 238, 240, 242, 244, 246, 247, 248, 250А, 350, 272, 272/1, 274, 276, 278 үйлер; Иванюков көшесі: 5, 6, 7, 8, 9, 10А, 10Б, 10, 11, 12А, 13, 15, 17, 18В, 18, 20А, 20Б, 20В, 20, 22А, 20, 23А, 24А, 24Б, 24, 25, 26, 27, 31, 32, 33, 34, 35А, 36, 37, 39, 40, 42А, 42Б, 42В, 42Г, 42, 43, 44А, 44, 45, 46Б, 46В, 46, 47, 48А, 48Г, 48Д, 48, 49А, 50А, 50, 51, 52, 53А, 54Б, 54, 57, 58, 59, 62Б, 62, 63Г, 63Е, 63Ж, 63, 64А, 64Б, 64, 66, 68, 72, 74, 75, 78, 82 үйлер; Таулы қырат шағынауданы Гнигш көшесі: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 59/1, 60, 61, 63, 64/1, 65, 67, 68, 69, 70, 72, 73, 75, 76А, 76Б, 76, 78А, 82 үйлер; Таулы қырат шағынауданы Искендеров көшесі: 31, 33, 35А, 37/56 үйлер; Манаев көшесі: 128/27, 132, 136 үйлер; Нұрлыбаев көшесі: 1/4, 3, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 15А, 15 корпус 1, 15, 17, 23, 25А, 25, 27, 29, 31 үйлер; Таулы қырат шағынауданы Сығанақ көшесі: 46, 48, 50 корпус 1, 50, 52/1, 54А, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 68 корпус 1, 68, 70, 72, 74, 75, 76, 77А, 77, 78, 80А, 81, 82, 84А, 84, 85/105, 86А, 86Б, 86, 87, 89, 91, 93, 95/30, 96, 97, 97/23, 99А, 101Б, 101В, 101, 105, 106, 107А, 107, 109, 110, 111 үйлер; Тайманов көшесі: 105/1, 109, 111, 112/2, 119, 121, 123, 125, 127, 129, 131, 133, 135, 137, 139, 141, 143, 145, 153А, 153Б, 153, 153/1, 153/3, 155/2, 157/1, 157/2, 163, 167А, 167, 169, 171, 175, 214, 216А, 216Б, 216, 218, 220А, 220Б, 220, 222Б, 222Г, 222К, 222М, 222Н, 222П, 222, 222/1, 222/14, 222/2, 222/4, 222/6, 222/7, 222/8, 224А, 224Г, 224, 224/1, 224/2, 224/3, 224/4, 226А, 226 үйлер.

65 үйлер; Тайманов көшесі: 57, 65А, 65, 67, 69, 71, 73, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99, 101, 120/74, 122, 124А, 134, 136, 140, 142, 144, 146, 150А, 150, 150/1, 156 корпус 1, 156, 160, 162, 164, 166, 168, 170, 172, 180, 198, 200, 202, 204, 206, 210А, 212А, 212 үйлер; Қажымқан көшесі 72, 88 үйлер; Шашкин көшесі: 32А, 38Б, 38/2, 50, 52 үйлер; Таулы қырат шағынауданы Шүкшин көшесі: 7, 14, 20/90, 22, 23, 24, 25, 26А, 26/91, 30, 32, 33, 34, 37, 48А, 48, 49, 50А, 50, 51, 52, 53, 55, 58, 59/48, 64, 65/23, 66, 67, 71А, 71, 73, 75, 77А, 79, 85, 87 үйлер; Таулы қырат шағынауданы 8-ші Гвардиялық дивизиясы көшесі: 2, 2/42, 4, 12, 22, 48, 62, 66, 80-82, 86, 88, 92/21, 94, 98, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 112, 114, 118, 120, 122, 128, 133, 135А, 135, 137, 139 үйлер.

№416 сайлау уәкесі

Орталығы: Алматы қаласы, Көкөтебе шағынауданы, Сағадат Нұрмағамбетов көшесі, 69, Алматы қаласы білім басқармасының «Қасыл Қатықбаева атындағы №168 мектеп-гимназия» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ғимараты.

Сайлау уәкесінің шекаралары: Әзірбаев көшесі: 6 үй; Көкөтебе шағынауданы Ақтангер көшесі: 1, 2А, 26, 2, 2/3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 19/1, 20А, 20, 21А, 21, 22, 23, 24, 43, 138/1 үйлер; Аспорт көшесі: 61А, 61Б, 61Б, 61 үйлер; Көкөтебе шағынауданы Роза Бағланова көшесі: 1, 2, 3, 4А, 4, 5, 6А, 7, 8А, 9, 11, 12А, 13, 13, 14, 15, 16Б, 17, 18А, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32А, 32, 33, 34, 35, 37А, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 48-50, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 5

«ALMATY AQSHAMY» ГАЗЕТІНЕ ЖАЗЫЛЫҢЫЗ!

«Almaty aqshamy» газетіне 2024 жылға жазылу жүріп жатыр!

«ALMATY AQSHAMY» – алматылықтардың да, еліміздің барлық дерлік өңірлеріндегі оқырмандарымыздың да асыға күтетін, сүйіп оқитын басылымы! Қазақ сөз өнері мен журналистикасының дәстүрлі мектебі!

БІЗ газетімізді асыға күтетін оқырмандарымызбен және тұрақты авторларымызбен әрдайым БІРГЕМІЗ!

«Almaty aqshamy» газетіне «Қазпошта» АҚ Алматы поштамты бөлімшелерінде, «Евразия Пресс» агенттігі», «Эврика Пресс» өкілдіктерінде жазылуға болады. Бізді almaty-akshamy.kz сайтынан да оқыңыздар!

«ALMATY AQSHAMY» ГАЗЕТІНЕ 2024 ЖЫЛҒА ЖАЗЫЛУ ИНДЕКСТЕРІ:

65503 (жеке жазылушылар үшін) 1 айға – 536,12 теңге, 3 айға – 1608,36 теңге, 6 айға – 3216,72 теңге, 8 айға – 4288,96 теңге

15503 (кәсіпорындар мен ұйымдар үшін) 1 айға – 736,12 теңге, 3 айға – 2208,36 теңге, 6 айға – 4416,72 теңге, 8 айға – 5888,96 теңге

95503 (зейнеткерлер, мүгедектер мен ҰОС ардагерлері үшін) 1 айға – 336,12 теңге, 3 айға – 1008,36 теңге, 6 айға – 2016,72 теңге, 8 айға – 2688,96 теңге

Анықтама үшін телефондар: 8 (727) 293-08-12, 293-08-25, 293-08-03.

Құрметті оқырмандар!

«Алматы ақшамы» газетінің баспа нұсқасына жазылуды енді **Post.kz сайты** арқылы немесе мобильді қосымшаны пайдалана отырып, онлайн режимде ресімдеуге болатынын қуана хабарлаймыз. Жылдам іздеу функциясы арқылы «Алматы ақшамы» газетін тауып, оған жазылуды бір сәтте ресімдеуге болады. Газетке жазылу үшін оның қажетті санын, жазылу мерзімін көрсетіп, кез келген банктің картасымен төлем жасау қажет.

Жазылу индекстері мен жазылу құны «Алматы ақшамы» газетінің баспа нұсқасына жазылумен тең.

Газет **Post.kz**-пен ресімдеу кезінде көрсетілген мекенжай бойынша жеткізіледі. Қызмет **24/7** қолжетімді.

КӘСІПКЕРЛІКТІҢ ҚҰҚЫҚТАРЫН ҚОРҒАУДА

Кәсіпкерліктің құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау Қазақстан Республикасы прокуратура органдарының басым бағыттарының бірі. Қазіргі жағдайда мемлекеттік органдардың негізгі міндеті – бизнесті дамыту үшін қолайлы жағдай жасау болып табылады.

Осыған байланысты мемлекеттік органдардың, оның ішінде прокуратураның жұмысы бизнес үшін келеңсіз салдарлар туындатпау мақсатында мемлекеттік органдардың заңсыз әрекеттерінің жолын алдын ала кесуге бағытталған.

Осы мақсаттар үшін келесі бағыттар бойынша кәсіпкерлерді қорғаудың және бизнесті дамытудың тиімді бағыттары әзірленді.

– бақылау және қадағалау органдарының бизнеске қысымын төмендету;

– қылмыстық, азаматтық және өкімшілік сот ісін жүргізуде кәсіпкерлердің құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау;

– бизнесті дамытудың өкімшілік кедергілерді жою.

Қазақстан Республикасы «Прокуратура туралы» Конституциялық заңының 4-бабына сәйкес (бұдан әрі – Конституциялық заң), Прокуратура құқық қорғау жүйесінің өзегі бола отырып, адамды, оның өмірін, құқықтары мен бостандықтарын мемлекеттің ең жоғары құндылықтары ретінде қорғау, заңның үстемдігін қамтамасыз ету және Қазақстан Республикасының аумағында заңдылықты нығайту мақсатында келесі міндеттерді жүзеге асырады:

1) адамның және азаматтың бұзылған құқықтары мен бостандықтарын, заңды тұлғалардың, қоғам мен мемлекеттің заңмен қорғалатын мүдделерін қорғау және қалпына келтіру;

2) заңдылықтың бұзылуын, оған ықпал ететін себептер мен жағдайларды, сондай-ақ олардың салдарын анықтау және жою;

3) құқық қорғау, арнаулы және өзге де мемлекеттік органдардың заңдылықты, құқықтық тәртіпті және қылмысқа қарсы күресті қамтамасыз ету жөніндегі қызметін үйлестіру;

4) заңдарда және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде айқындалатын өзге де міндеттерді жүзеге асыру.

Конституциялық заңының 5-бабына сәйкес, ҚР БП Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитет Бас прокуратураның ведомостысы болып табылады. Конституциялық заңының 11-бабын 1-тармағына сәйкес, құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитет:

1) мемлекеттік құқықтық статистиканы

қалыптастыру және арнайы есепке алуды жүргізу;

2) құқықтық статистика және арнайы есепке алу субъектілері беретін мемлекеттік құқықтық статистика және арнайы есепке алу мәліметтерінің тұтастығына, объективтілігіне, анықтығына, жеткіліктілігіне қадағалауды жүзеге асырады, сондай-ақ осы саладағы акпаратты жинау, тіркеу, өңдеу, жинақтау, жинақтықтау және сақтау әдістемесін белгілейді;

3) қылмыстық істерді тергеп-тексеру, әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша іс жүргізу, тексерістер тағайындау туралы актілерді есепке алу және тіркеу процестеріне акпараттық-коммуникациялық технологияларды енгізуді;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасымен көзделген өзге де функциялар мен өкілеттіктерді жүзеге асырады.

Қазақстан Республикасы «Мемлекеттік құқықтық статистика және арнайы есепке алу туралы» Заңының (бұдан әрі – Заң) 6-бабы 6,12-1 тармақтарына сәйкес, Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген мемлекеттік бақылау, сондай-ақ қадағалау нысандарын тіркеуді жүзеге асырады және (немесе) есепке алуды жүргізеді және Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген мемлекеттік бақылау, сондай-ақ қадағалау нысандарын тіркеуді жүзе есепке алуды үйлестіреді.

2023 жылдың 12 айында бақылау және қадағалау органдарымен Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитетінің Алматы қаласы бойынша департаментінде (бұдан әрі – Комитеттің Алматы қаласы бойынша департаменті) тексерулер мен профилактикалық бақылауды тағайындау бойынша 9664 акт (8780 тексеру және 884 профилактикалық бақылау) тіркелді, оның ішінде жеке кәсіпкерлік субъектілеріне қатысты тексерулер мен профилактикалық бақылауды тағайындау бойынша 6202 акт (5821 тексеру және 381 профилактикалық бақылау).

Сонымен қатар, Заңның 7-бабы 1-бөлігіне сәйкес, Үкілетті орган өз өкілеттіліктері шегінде үкілетті органда тіркесуе жататын тексерулерді, бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылауды және Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген, мемлекеттік бақылаудың, сондай-ақ қадағалаудың басқа да нысандарын тағайындау кезінде Қазақстан Республикасы заңнамасының бұзылғандығы анықталған жағдайларда, оларды тағайындау

туралы актілерді тіркеуден бас тартуға құқылы. Сонымен, 2023 жылдың 12 айында, тексерілетін субъектілердің құқықтарын бақылау және қадағалау органдарының заңсыз араласуынан қорғауды қамтамасыз ету мақсатында, Комитеттің Алматы қаласы бойынша департаменті 34 тексеру бойынша актілерді тіркеуден бас тарту құқығын пайдаланды, оның ішінде жеке кәсіпкерлік субъектілеріне қатысты 23 тексерулер бойынша.

Сондай-ақ, 2024 жылдың басынан бері Комитеттің Алматы қаласы бойынша департаменті бақылау және қадағалау органдарымен бизнеске қатысты жүргізілген 23 заңсыз тексерудің жолын кесті. Сонымен қатар, 2023 жылдың 12 айында тексерілетін субъектілердің құқықтарын қорғауға бағытталған бақылау-қадағалау функцияларын іске асыру мақсатында, Комитеттің Алматы қаласы бойынша департаменті Алматы қаласының бақылау және қадағалау органдарымен заңсыз жүргізілген 90 тексерулерін анықтады, оның 84-і жеке кәсіпкерлік субъектілеріне қатысты.

Прокуратура органдарының үйлестіруші рөлін күшейту және кәсіпкерлердің құқықтарын қорғау мақсатында, Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитеті кәсіпкерлерге көмек көрсету үшін «QAMQOR» мобильді қосымшасын әзірледі. Қосымшаны орнату кезінде кәсіпкердің қызметін тексеру тағайындалса, алдағы тексеру туралы Push хабарламасы келеді. Сонымен қатар, осы қосымшада тексеруді тағайындаған орган, субъект, тексеру объектісі, тексеру түрі, тексеру мерзімі, мәселелері және тақырыбы туралы мәліметтер көрсетіледі. Кәсіпкерге тексеру басталғанға дейін де, тексеру кезінде де заң бұзушылықтар туралы онлайн шағым жіберуге мүмкіндік беріледі.

Жол берілген бұзушылықтар туралы хабарламалар Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитетінің аумақтық Департаменттеріне дереу жолданады. Бұдан басқа, кәсіпкер қосымшаны пайдалана отырып, тексерудің тіркеу нөмірін енгізу арқылы тексерудің тіркелген-тіркелмегенін біле алады. Сонымен қатар, қосымшада «сұрақ-жауап» өрісі және кәсіпкер онлайн сұрақ қоя алатын чатта бар. Ал бұның барлығы қосымшамен онлайн-режим жүзеге асырылады.

А.Б.МУСАБЕКОВ,
ҚР БП Комитетінің Алматы қаласы бойынша департаменті бөлімінің аға прокуроры.

Сібір жарасының таралу жолдары, белгілері мен алдын алу

Сібір жарасы – бактериялар тудыратын аса қауіпті жұқпалы ауру. Сібір жарасының қоздырғышы сыртқы орта (тастанған топтырақ) және жануарлар болып табылады. Жануарлардағы сібір жарасы жағдайлары, әдетте, жаз және күз мезгілдерінде кездеседі. Сібір жарасының таралу жолдары. Адам ауру жануарға күтім жасау, мал сою, ұшаны кесу, мал өнімдерімен (тері, аң терісі, жүн, қылшық) жанасу, қоздырғыштың себілген споралары арқылы сібір жарасын жұқтыруы мүмкін.

Сонымен қатар, инфекция жұқтырған шанды, сүйек ұнын жұтқанда, жұқтырған жануардың ішкі немесе термиялық өңделмеген етін жегенде немесе жәндіктердің шағуы арқылы (жылқылар, шыбындар, масалар) пайда болуы мүмкін. Инфекцияның тағы бір көзі – мал қорымдары. Аурудың қоздырғышының азғаға енуі мен аурудың басталуы арасындағы уақыт ұзақтығы, аурудың белгілері пайда болғанға дейін бірнеше сағат болуы мүмкін немесе 2-3 күнге дейін созылуы мүмкін.

Ауру белгілері. Инфекцияның жұқтыру көзіне байланысты 3 белгілер бар:

Лимфа түйіндерінің ұлғаяуы болады. 2-3 аптаның соңына қарай қабыршақ түсіп, оның орны тыртықтанады. Карбункулдың ең көп орналасатын жерлері – аяқ-қол, мойын және желке. Жергілікті қабыну процесі кезінде агзаның жалпы улану белгілері болады. Әлсіздік, шаршағыштық, басының ауыруы, дене қызуы субфебрильдіден, 39-40°C-қа дейін көтеріледі.Үрдістің сепсиске ұласуы қоздырғыштың тыныс алу, асқазан ішек жолдары арқылы енген жағдайында дамиды.

Терілік формада оның түрі басым, сепсиске ұласуы сирек кездеседі, сондай-ақ жасырын тасымалдаушы ауру деп аталады. Бұл терінің фурункул тәрізді зақымдануы, ол ақырында қара орталықпен (котыр) жара түзеді. Көп ұзамай зақымданудың үстінде қышыма пайда болады, оны топық қалпына келтіру ұзаққа созылуы мүмкін. Терілік түрі әдетте адам жұқтырған жануарлармен немесе жануарлардан алынатын өнімдермен байланысқан кезде пайда болады. Адамда ауру 90-95%-ға дейін терілік формада болады. Терілік форма 80% жағдайда жеңіл түрде, 20% ауыр түрде өтеді. Дер кезінде емделмеген немесе кеш емделген терілік түрде өлім 5%-ға дейін жетеді.

Ішектік формада ауру ауыр уланумен, геморрагиялық энтероколитпен көрініс береді, үрдіс аз уақытта сепсиске ұласады. Өкпелік түрінде ауыр геморрагиялық плевроневмония дамиды. Салыстырмалы түрде сирек кездесетін түрі болып табылады. Ол лимфа түйіндерін өкенің өзінде емес, алдымен кеуде қуысында жұқтырады, бұл геморрагиялық медиастинг деп аталатын жағдай, кеуде қуысында сүйіқтықтың қан

жиналуын тудырады. Өкпелік-ішектік формаларында өлім 80–100%-ға дейін жетеді.

Аурудың бастапқы кезеңіндегі айтылған белгілер байқалған жағдайда науқас немесе оның жақындары оны міндетті түрде ауруханаға жеткізіліп медициналық көмекке жетіну қажет. Дәрігерге дер кезінде қаралғанда және арнайы емдеу шараларын жүргізгенде дерттен толығымен жазылып кетуге болады.

Ең жиі кездесетін белгілерін атап айтатын болсақ:
– дененің ашық бөліктерін (бет, мойын, қол) терісінде қышыма дақтың пайда болуы, ол көп ұзамай мыс-қызыл түсті түйінге (папулага) айналады;

– температураың 39-40°C-ға дейін көтерілуі;

– әлсіздік, қалтырау, бас ауыру;

– аяқын интоксикация (жүрек айну, құсу, ас қорыту жүйесінің бұзылуы);

– тахикардия, жүрек тондарының саңырауы және қан қысымының төмендеуі;

– кеудедегі ауырынуы, енгіту, және тәрізді қанды көбікті қақырықпен жөтел (танқыруа желе түтсе);

– іштің өткір кесу ауруы, қан мен өт құсу, қанды диарея.

Алдын алу. Сібір жарасының алдын алу үшін:

– қоғамдық және жеке сектордың сібір жарасына қарсы вакцинация жүргізу;

– рұқсат етілмеген жерлерде азық-түлік сатып алмау;

– ет өнімдерін ветеринариялық куәландырусыз сатуға және сатып алуға болмайды;

– өлген жануарлардың мәйіттерін мәжбүрлі союға, кесуге және көмуге қатыспау. Қорытындылай келе, ауру белгілерінің алғашқы белгілері пайда болған кезде, сондай-ақ қауіпті аймақта жануарлармен байланыста болғанда және инфекцияға кез келген күдік туындаған кезде өзін-өзі емдеу шараларын қолданбай, шұғыл түрде дәрігерге бару керек екенін есте ұстаған жөн. Ауру мал жатқан немесе сойылған орынға басқа жануарларды жіберуге және адамдардың сол жерде жұмыс істеуіне тыйым салынады. Сас болыңыз және өзіңізге қамқорлық жасаңыз!

Г.КЫЗЫБЕК,
Алматы бөлімшелік көліктегі санитариялық-эпидемиологиялық бақылау басқармасының бас маманы.

Бас директор –

Ержан ҚАЛЫМБАЙҰЛЫ

Қабылдау бөлмесі:

тел: 293-08-03.

Бас директордың орынбасары –

Абдухалил ЖАЛИЛОВ

тел: 293-08-03 (ішкі 102).

Бас директордың шығармашылық

жөніндегі орынбасары –

Гүлжазира СЕЙДАХМЕДОВА

тел.: 293-04-28.

Бас редактор –

Төрехан ДАНИЯР

тел: 293-52-24.

Бас редактордың орынбасары –

Әнуарбек ӘУЕЛБЕК

тел: 293-52-36.

Жауапты хатшы –

Серік ЖҰМАБАЕВ

тел: 293-52-43.

Жаңалықтар мен ақпарат

бөлімінің редакторы –

Рая ЕСКЕНДІР

Қала тынысы бөлімінің

редакторы –

Нұржамал ӘЛІШЕВА

Шаһар шаруашылығы және

тұрғын үй-коммуналдық

шаруашылық бөлімінің

редакторы –

Құралай ИМАНБЕКҚЫЗЫ

тел: 293-52-36.

Коммерция бөлімінің жетекшісі –

Куаныш ДЮСҚАЛИЕВ

тел: 293-08-12. E-mail:

rekalatauaqparat@gmail.com

Жарнама және

тарату бөлімі. E-mail:

rekalatauaqparat@gmail.com

тел: 293-08-25

Шығармашылық даму жөніндегі кеңес

Кеңес төрағасы –

Олжас СҮЛЕЙМЕНОВ

Кеңес мүшелері:

Мұрат ӘУЕЗОВ,

Сағымбай ҚОЗЫБАЕВ,

Сейітқазы МАТАЕВ.

Газетті жеткізу бойынша шағымдар болса, «Қазпошта» АҚ Алматы почтамтына: +7 707 862 30 08 телефондары арқылы сағат 9.00–ден 18.00-ге дейін хабарласыңыз

Республикаға тарайтын қоғамдық-саяси қалалық басылым.

Меншік иесі:

«Alatau Aqparat» ЖШС.

E-mail:

alatauaqparat@gmail.com

Мекенжайымыз:

Индекс: 050022.

Шевченко көшесі, 106 А.

Газет сейсенбі, жұма күндері шығады. Апталық таралымы – 18 412

Кезекші редактор – Құралай ЖҰМАДІЛОВА

Газет Қазақстан Республикасының

Ақпарат және қоғамдық даму

министрлігінің

Ақпарат комитетінде тіркелген.

Тіркеу туралы

№КЗ80VPY00026040

куәлігі 19.08.2020 жылы берілген.

Газет «Almaty aqshamy»-ның

компьютер орталығында теріліп, беттелді.

Суреттердің сапасына

редакция жауапты.

Жарнама мәтініне жарнама беруші

жауап береді.

Автордың мақалалары редакция көзқарасын білдірмейді.

Газет «Гамма-принт» ЖШС-де

басылды. 050061, Алматы қаласы, Райымбек даңғылы,369.

Тел.: 247-98-30

Оффсетті басылым,

көлемі 2 баспа табақ.

«Almaty aqshamy» газеті «AIR ASTANA» әуе компаниясының бизнес-класс бортында және «Жолаушылар тасымалы» АҚ пойыздарындағы жолаушыларға қолжетімді.

БАЛАУСА

КӨЗ ТИМЕСІН

немесе сан қырлы кішкентай Кәусардың арманы туралы

Танысып қойыңыздар, бұл – Айдарбай Кәусар Қабылбекқызы. 8 жаста. Алматы қаласында дүниеге келген. Алмалы ауданында орналасқан №147 гимназияның 3 «г» сынып оқушысы. Біз оны ең алғаш А.Чехов атындағы қалалық кітапханада өткен мәдени-рухани кеште көргенбіз. Нақышына келтіре өлең оқыған. Көзінде оты бар ерекше бүлдіршінмен жақынырақ танысқымыз келді.

жақсы көреді. Жайықтың ақ шағаласы атанған ақын апамыз Ақұштан Бақтыгереева аузына түкіріп, батасын беріп еді, қасиеті қонған болар деп ойлаймын кей-кейде, – дейді кітапханашы анасы Айнұр Балабаева.

Балабақшада жүрген кезінен-ақ тапқақтарды тез жаттап алатын қағылез бала болды. Оқулықтардағы мәтіндерді де бір оқығаннан қағып алады. Сол балабақшада жүрген кезінде Жүрсін Ерманның 70 жылдық мерейтойына арналған байқауға қатысып, ынталандыру сыйлығына ие болғаны бар. Ал мектеп табалдырығын аттаған кезде анасы оған Абай Құнанбаевтың, Ыбырай Алтынсариннің өлеңдерін оқыта бастады. Ал қазір белгілі акын Серік Қалиев сыйлаған «Балалар анто-

«ШЕБЕРЛІК САБАҒЫНДА»

Алматы төрінде орналасқан Қазақстан Республикасы Мемлекеттік орталық музейі алматылық жеткіншектер үшін түрлі танымдық, рухани іс-шараларды жиі өткізеді. Солардың бірі – «Музейдегі демалыс» бағдарламасы.

АТАМНЫҢ ІЗІ

Өрендер жасаған сырғалар әдемі

Жуырда аталған бағдарлама шеңберінде «Ұлттық әшекей бұйымдары» тақырыбында «шеберлік сабағы» өтті. Балалар фетра материалына жылтыр жапсырмалар, моншақтар жабыстырылған және түрлі жіптермен зерделенген сырғалар жасады. Олардың өз қолдарымен жасаған қолөнер туындылары ерекше әдемі шықты. Өйткені, «шеберлік сабағында» кілең өнерді сүйетін, шығармашылыққа жақын, ұлттық қолөнердің бағасын кішкентай жүрегімен сезінетін дарынды өрендер отырды.

Сондай-ақ, сабақ барысында оларға қазақ халқының зергерлік бұйымдары – білезік, сақина, алқа, шолпы, шашбау, өңіржиек жайында құнды ақпараттар айтылды. Сонау бабалардан қалған зергерлік өнердің ұмытылмай, бүгінгі күнге дейін жетіп отырғаны ұрпақ хәм ұлттық құндылығымыз үшін керек.

«Көктем симфониясы» тақырыбындағы «шеберлік сабағы» да балаларға ұнады. Оған «Биік белеске бағыт» қоғамдық қорының, «SOS Алматыдағы балалар ауылы» білім беру орталығының, «Аяла» және «Бақытты отбасы» әлеуметтік қызмет көрсету орталықтарының қолдауымен жеткіншектер көп қатысты. Жанға жайлы шығармашылық атмосферада балалар ермексаз және үйлестірілген сәндік кескіндеме, гуашпен табиғат пейзаждарын, натюрморт, хайуанаттар әлемін, сонымен қоса саз балшықтан, фетра материалынан аппликациялар жасады.

«Шеберлік сабақтарын» О.Таңсықбаев атындағы сәндік-қолданбалы өнер колледжінің мұғалімдері А.Қалиева, Л.Сәтбаева, М.Әбдікаримов, Б.Сәрсенбиев және Г.Мади жүргізді. Сонымен бірге, аталған оқу орнының студенттері де атсалысты.

Нұр ЖАМАЛ.

Нұржамал
ӘЛШЕВА

Сөйтсек, кішкентай Кәусар ән де салады, мың бұрала билейді, өлең де шығарады, сурет салады, ермексазбен аң, құстарды, ойына келе қалатын бұйымдарды жасайды. Қуыршақтарына түрлі көйлек, кеудеше, белдемшелер тігеді. Қолөнермен де айналысады. Мәселен, нәзік саусақтарымен түрлі-түсті бисерлерді іліп алып, әдемі моншақтар, білезіктер жасайды.

Кітапты көп оқиды. Оған анасының кітапханада жұмыс істейтіні де әсер еткен болар, бәлкім. Ол кішкентай болса да, кітап сөрелерінен анасының көмегінсіз өзінің жасына сай кітаптар таңдай біледі. Өзінің сүйікті кейіпкерлері де бар.

– Мен қызымды кішкентай күнінен өзіммен бірге кітапханаға жиі әкелемін. Талай ақын-жазушылардың кешінде ең кішкентай оқырман, көрермен болып отырды. Содан да болар, шығармашылыққа жақын. Кейде сөздеріне, іс-қимылына қарап отырсам, өз жасынан ерте есейіп кеткендей көрінетіні бар. Жақынырақ сөйлескен адамдар да сөздері түйеден түскендей, түйдек-түйдек деп жатады. Әңгімелескенді

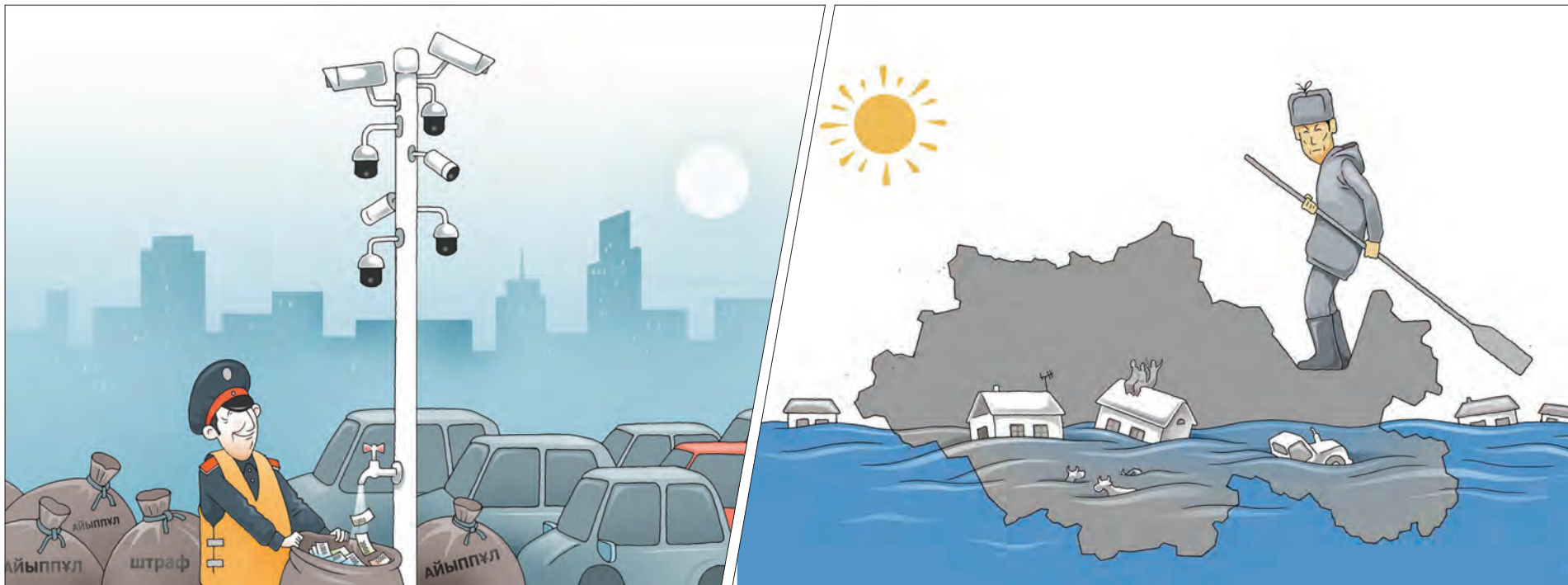
логиясы» деген кітаппен дос болып жүрміз. Алмат Исәділ, Саят Қамшыгер ағаларының өлеңдерін де жатқа оқиды. Айтыскер ақындар Шұғайып Сәзімхан мен Қазірет Бердіхан да Кәусардың тілекші ағалары.

Күнделікті өмірде тиянақты. Жауапкершілік – басты қағидасы. Мейірімді, көпшіл. Қолында барын үнемі бөлісіп жүреді.

Жазды жақсы көреді. Анасымен, достарымен саябақтарға, театрға, кинотеатрға жиі барады. «Достар бір-біріне адал, қамқор болу керек. Қиналғанда көмектесіп, қуанғанда бірге қуану керек. Сонда нағыз дос болғанын» дейді кішкентай Кәусар үлкен ой айтып. Ал анасы – бұл ғаламдағы ең үлкен, ең ғажап досы! «Мен үшін анамнан артық адам жоқ!» деген бір ауыз сөзінен көп махаббатты сезіндік.

Кәусардың арманы көп екен. Бәрін саусағын бүгіп тұрып тізіп шықты. Өскенде жер шарын аралағысы келеді. Әрине, анасын ертіп алады. Өзінің егізі немесе сіңлісі, інісі, жалпы үйде көп адам болғанын қалайды. Болашақта анасын, ата-апасын және бүкіл қазақ халқын емдейтін дәрігер болғысы келеді. Ол үшін көп оқу керек екенін де өзі айтты. Үлкен үйіміз болса деп армандайды. Лайым, барлық арманына жетсін Кәусар! Сан қырлы бүлдіршінге көз тимесін! Осындай балдырғандар – елдің болашағы.

КАРИКАТУРА СӨЙЛЕСІН

Карикатураны салған Ғаым СМАҒҰЛҰЛЫ.

